AMASYA-TAŞOVA-ALPARSLAN BELDESİ SEYYİD NUREDDİN ALPARSLAN ER-RUFAİ'NİN 655 H./1257 M. TARİHLİ ARAPÇA VAKFİYESİ TERCÜMESİ İLE 996 H/1588 M. TARİHLİ SEYYİD FETTAH VELİ SİLSİLE-NAMESİ

Sadi BAYRAM

Anadolu Selçukluları Dönemine ait vakfiyelerin mevcudu çok kısıtlı olup, o devirden günümüze ulaşanlar, Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde kayıtlı ve takriben 51 adet civarındadır[1]. Bunun da sebebi; Selçuklu ve Erken Osmanlı Döneminde, yani Beylik Devrinde Evkaf Nezareti olmadığı için, bu vakfiyeler herhangi bir merkezde toplanmıyordu. Haremeyn Evkaf Müfettişliği tesis edildikten sonra, bunların muhasebe kayıtları Hazine'de derlenmeye başlamıştır. Çoğu şahısların elinde kalmış, nesilden nesile geçerken de kaybolmuşlardır.

Anadolu, 1071 tarihinde Türkler tarafından feth edilince, feth eden komutanlara, gazilere, velîlere, toprakların büyük bir kısmı verilmiş, söz konusu Devlet büyükleri de bu arazilerin çoğunu milletin istifadesine sunarak, vakıflar yapmışlardır.

Anadolu'nun şehirleşmesi, hep vakıflar yoluyla sağlanmış, kamu hizmetleri de vakıf yolu ile yürütülmüş, zenginin-devlet büyüğünün malından, malî durumu yetersiz kişiler de faydalanmıştır. Elbetteki bunda, Hz. Muhammed'in *"komşusu açken, tok yatan, bizden değildir"* hadis-i şerifinin de payı oldukça büyüktür. Ayrıca hayır ve hasenat duygusu, Allah'ın rızasını kazanmak endişesinin de rolü olduğu tabiidir.

Diğer taraftan, Anadolu'yu mânen aydınlatan, birlik ve beraberliğe kavuşmasını sağlayan gönül mimarları, bugünkü tabirle birer halk üniversitesi açarak, toplumu mânen eğitmişler, olgunluk kazandırma yollarını göstererek, beşeriyeti doğru yola, Allah yoluna sokmağa çalışmışlar, insan-ı kâmil toplum yetiştirmek istemişlerdir. Bunlar arasında Hoca Ahmed Yesevî Hazretlerinin[2] Anadolu'ya gönderdiği müridler kervanı arasında bir çok bilginler bulunmaktaydı. Mevlânâ Celâleddin-î Rumî[3], Hacı Bektaş-ı Velî[4], Ahi Evran Nasreddin-i Velî[5], Yunus Emre[6], Hacı Bayram-ı Velî[7] gibi ün-

1. M.Altay Köymen; **Selçuklu Kaynakları olarak Vakfiyeler**, Second Pre Ottoman and Ottoman Symposium, 24-26 September 1974 Napoli, Bildiriler, 1976, s. 153-163; S.BAYRAM-A.H.KARABACAK, Sahip Ata Fahrüddin Ali'nin Sivas Gök Medrese Vakfiyesi, **Vakıflar Dergisi** S.XIII, Ank.1981, s.31-70; İsmet Kayaoğlu, Rahatoğlu Vakfiyesi, **Vakıflar Dergisi**, S.XIII, 1981,s.1-30;Torumtay Vakfiyesi,S.XII,1978,s.91-112.
2. Fuat Köprülü; **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar,** Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi, İkinci baskı, Ankara 1966, s.7-153; Ahmet Yaşar OCAK; Türk Kültüründe Ahmed-i Yesevî'nin yeri ve Önemi, Türk Cumhuriyetlerindeki Kültür Varlıkları ve Değerleri Semineri, **X. Vakıf Haftası Kitabı**, Gaye Matbaacılık, Ankara 1993, s.35-38.
3. Mevlâna Celâleddin-î Rumî için Bkz.; **Türk Vakıf Medeniyetinde Hz. Mevlânâ ve Mevlevihânelerin Yeri Semineri**, 2-3 Aralık 1991, Ankara, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1992, (s.25-178); Milletlerarası Mevlânâ Seminerleri bildirileri, Konya; Güldeste, Konya Turizm Derneği Yayınları.
4. Hacıbektaş-ı Velî; **Velâyetnâme**, (Neşreden Abdülbâki Gölpınarlı), İstanbul, 1958.
5. Ahi Evran-ı Velî için Bkz.; Neşet Çağatay; **Bir Türk Kurumu Olan Ahilik Teşkilâtı,** Ankara Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1974; Sadi BAYRAM, **Bir Ahi Şeceresi**, Comite International D'Etudes Pre-Ottomanes et Ottomanes VIII. Symposium, The University of Minnesota, August 14-19, 1988, Bildiriler.
6. Yunus Emre; için Bkz: Türk Vakıf Medeniyeti Çerçevesinde Yunus Emre ve Dönemi Semineri, Ankara 4-5 Aralık 1990, **VIII.Vakıf Haftası Kitabı**, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Ongun Kardeşler Matbaası, Ankara, 1991, s.21-134.; Yunus Divanları, Türk Yurdu Yunus Emre Özel Sayısı.
7. Hacı Bayram-ı Velî için Bkz: Fuat Bayramoğlu, **Hacı Bayram-ı Veli, Yaşamı, Soyu, Vakfı,** Türk Tarih Kurumu, Ankara, 1983, C.1-2; Mehmet Ali Ayni, **Hacı Bayram**, İstanbul, 1312; **Türk Vakıf Medeniyeti Çerçevesinde Hacı Bayram-ı Velî ve Dönemi Semineri**, 1-7 Aralık 1986, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Elif Matbaacılık, Ankara, 1987, s.9-225.; I. **Hacı Bayram-ı Velî Sempozyumu**,8-9 Mart 1990, Ankara, Ankara Valiliği İl Kültür Müdürlüğü Yayınları, Türk Hava Kurumu Basımevi İşletmecliği, Ankara 1991, s.5-143.

lüler; Anadolu'nun bağrında çiçek açmış, meyvalarını vermiş, toplumun manevî huzurunu sağlamışlardır. Günümüzde ise, tesirleri hâlâ devam etmektedir. Zeyneddin Hafî[8] şöyle diyor:

Bir aşk kütüğün yaktık,
Diyar-ı Rum'a attık.

XIII.yüzyılın ikinci yarısı, Anadolu'nun siyasî bakımdan karışıklık devri olup, Anadolu Moğol hâkimiyeti altında bulunmaktadır. Anadolu halkının istilâ ve zulm karşısında; sığınakları, deşarj yolları hep tarîkatlar olmuş, nefse ve çevreye zarar getirilecek hareketlerden kaçınılmıştır. Tarîkat şeyhleri, emirlerin yanında bulunarak zulüm yapılmasını önlemeye çalışmışlar; diğer taraftan zulüm görenlerin yanında bulunup, onların acılarını dindirmeye gayret ederek, denge politikası gütmüşlerdir. Bu devrede; Muiniddin Pervane Süleyman[9], Sahip Ata Fahrüddin Ali[10] gibi vezirler işbaşında olup, Anadolu birliği parçalanmak üzeredir.

İşte bu sıralarda; 1257 tarihinde, bugünkü Amasya ili Taşova[11] ilçesi, Alparslan beldesinde, eski ismi ile Zedvi[12] Köyü'nde, Efendiler Efendisi, Kemâliyeli, ihtiyar[13], Rufâî tarikâtına mensup, Ebubekir oğlu, Mehmed oğlu, Sarı Muiddin oğlu, Seyyid Nureddin Alparslan[14] bir zaviye yaptırarak, zaviyenin yaşaması için de H. 655 yılının Ramazan Ayı ortalarında, yani Eylül 1257 tarihinde büyük bir vakıf tesis etmiştir.

Seyyid Nureddin Alparslan er-Rufâî'nin vakfiyesi ile Silsile-nâmesi, devrin ilim dili olan Arapça olarak kaleme alınmıştır. Vakfiye, Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde mevcut değildir. Ancak; ilk kaydı Amasya Muhasebe adlı 490 numaralı defterin 392. sayfa 196. sırasında yazılı olup, siyakât yazısı ile şöyle belirtilmiştir: *"Vakf-ı Seyyid Nureddin der karye-i Zeytuva tâb-i kazâ-i Sonisa"*, şeklindedir.

İlk kaydedilen mütevelliler, es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Musa'dır. İlk berat tarihi 27 Zilkâde 1105 H./11 Temmuz 1694 M.dir. 25 Rebiulevvel 1143'de (28 Ekim 1730) evlad-ı vakıftan Seyyid Ömer ve Mustafa Halife mütevelli tayin edilmişlerdir. Onların ölümü ile tevliyet, es-Seyid Mehmed, es-Seyyid Mustafa, es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Hasan (Abdulhalim Halife'nin oğulları), tevcih tarihi 21 Cemaziyel evvel 1241'dir (21 Aralık 1825).Daha sonra, Osman Efendi'ye 3 Muharrem 1295 (23 Aralık 1876) tarihinde tevcih edilmiştir. İlk Mezradâr, es-Seyyid Hasan Halife'dir. Beratı, 29 Zilkade 1225'dir. (25 Aralık 1810). O'nun ölümü ile, oğlu Alaâddin'e 24 Zilhicce 1289 (22 Aralık 1872) tarihinde görev verilmiştir.

Eldeki kayıtlara göre ilk hatip 3 Zilkade 1248 (15 Mart 1835) tarihli, berât sahibi es-Seyyid Osman Halifedir. O'nun ölümü ile bu görev 18 Safer 1276 (8 Eylül 1859)'da Seyyid Mustafa'ya, O'nun ölümünden sonra, oğlu Osman'a 17 Şevval 1317 (6 Şubat 1900) tarihinde verilmiştir[15].

Aynı defterde, 23 Safer 1276 (13 Eylül 1859)'da Seyyid Mustafa Hafız Efendi'nin müezzinlik görevini üstlendiği kayıtlıdır. Müezzinlik görevi 16 Zilkade 1305 (13 Temmuz 1888)'de oğlu Salih'e tevcih olunmuştur.

---

8. Sadi Bayram; **Hacı Bayram-ı Velî ve Tarihe Bağlılık,** I. Hacı Bayram Sempozyumu, Ankara 1991, s.35.
9. Nejat Kaymaz; **Pervane Mu'înü'd-din Süleyman,** Ankara, 1970.; Kerimü'd-din Mahmud Aksarayî, **Müsamerat-al Ahbar,** (Çeviren: F.N.Uzluk-M.Nuri Gençosman), Ankara, 1943; M.Ferit-M.Mesut, **Selçuklu Veziri Sahip Ata ve Oğullarının Hayatı ve Eserleri,** İstanbul 1934.
10. Sadi Bayram-Ahmed Karabacak; Sahip Ata Fahreddin Ali'nin Konya İmâret ve Sivas Gökmedrese Vakfiyeleri, **Vakıflar Dergisi,** S.XIII, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1981, s. 31-70; Sadi Bayram, Merzifon Ulu Camisinin Yeri: Merzifon'da Türk-İslâm Eserleri, **Kültür ve Sanat,** S.5, T.İş Bankası Yayınları, Ajans-Türk Matbaası, Mart 1990, s. 69-77.
11. Taşova-Yemişenbükü.
12. Zedvi- Zeytuva- Zuday- Yolbaşı-Alparslan Beldesi.
13. İhtiyar-saygın, yaşlı, yüce kişi anlamında.
14. Osman Turan; Selçuklu Devrine Aid Köy Satışı Hakkında Bir Vesika, **Vakıflar Dergisi,** S.X, Ongun Kardeşler Matbaası, Ankara, 1973, s. 127-128. Rahmetli Hocamız Osman Turan, adı geçen makalesinde: *"Mehmed oğlu Şeyh Nureddin Alp Arslan da şeyhlerin meliki, âlimlerin mürebbisi ve sultanların müşaviri gibi yüksek sıfatları ile mühim bir din adamıdır. Lâkin bugünki kaynak durumlarına göre her ikisi ve aileleri hakkında başka bir kayda sahip değiliz.* "(s. 127) demekte, makalenin sonundaki satış belgesinde ise Seyyid Nureddin'den şöyle bahsetmektedir: *"Bu (akid) şeyh ve âriflerin meliki, muhakkıkların örneği, iyilik ve yardımcıların efendisi, âlim ve fakirlerin mürebbisi, din ve milletin ışığı, islâm ve müslümanların güneşi, melik ve sultanların müşâviri Mehmed oğlu Alp Arslan..."*.; Aziz B.Erdeşir-i Esterebadi, **Bezm u Rezm,** (çeviren Mürsel Öztürk), Kültür Bakanlığı Yayınları Başbakanlık Basımevi, Ankara 1990.s. 299'da Şeyh Nureddin hakkında şu ibare bulunmaktadır:*"... Zamanın imamı ve önderi, İslâm Şeyhlerinin büyüklerinden Danîşmendiye Vilâyetinin yöneticisi olan Şeyh Nureddi'nin oğlunu,iki tarafın arasını bulmak için aracı tayin etti."* ; Abdi-Zâde Hüseyin Hüsameddin, **Amasya Tarihi,** C.III, s.27'de, 655 tarihli vakfiyeden söz eder ve Ebubekir el-Kemahî oğlu Sârimeddin Mehmed oğlu es-şeyh Nureddin Alparslan oğlu er-Rufâî-zâde Alâaddin Savcı Bey'in şeceresi verilir.. Şeyh Nureddin Alparslan'ın oğlunun (?) mezartaşı kitâbesine de s. 28'de yer verilir.; Mevlûd Oğuz, Taceddin Oğulları, **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi,** C.VI, S.5, Kasım-Aralık 1948, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, s. 470-487. Yazar adı geçen makalesinde; "Emir Doğancık Bey'in babaları hakkında malumatımız, onların ismine münhasır kalmaktadır. Yalnız Ebubekir el-Kemahi'nin torunu Nureddin Alparslan'ın şeyh olması ve aynı zamanda bunun oğlunun el-Rufâî-zade Alâaddin Savcı" diye anılması belirterek makalesinin sonunda Taceddin oğullarının şeceresini vermektedir. Ancak, elimizdeki şecerede, Alâaddin Savcı Bey'in adı bulunmamaktadır. Mevlûd Oğuz, 2 numaralı dipnotunda, Doğancık'ın memleketinin hududları hakkında şu eseri de kaynak olarak verir: Al-Umari; **Bericht Über Anatolien in seinem Werke Masalih al-Absar fi mamalik el-absar.** Leipziğ, 1929, (Yayına hazırlayan: Franz Taeschner), s.31, 39.
15. Bkz. **Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi,** 3/1 Esas, 217 numaralı Defter, 4508 sıra numaralı kayıt.

Yine aynı defterde tesbit edilen bilgilere göre; Şeyhlik makamına, Dağıstanî ulemâsından İsmail Efendi 22 Recep 1290 (6 Eylül 1873) tarihinde atanmıştır. Bu görev 17 Cemaziyelevvel 1319 (10 Ağustos 1901) tarihinde adı geçenin ölümü üzerine, oğlu da bulunmadığından, meşihatlık görevi İbrahim Efendi'ye tevcih edilmiştir.

217 numaralı (3/1) şahsiyet defteri 4507-8 sırada; yukarıda bahsettiğimiz, vakfiye yerine geçen şahsiyet kaydı mevcuttur. Vakfiye fihristlerinde, "*Sonusa kazasına tâbî Zeytavî karyesinde Seyyid Nureddin Zaviye ve İmâret ve Tekke Vakfı*" olarak adı geçmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde kayıtlı 301 nolu defterin 330 sahifesinde "*Nezareti Evkâfı Hümayun-ı mülükhaneye mülhak evkâfdan Sonisa kazasına tabi Zuday karyesinde vaki merhum Seyyid Nureddin Tekiyesi ve İmareti ve Zaviyesi vakfından olmak üzere vazife-i muayyene ile nısf hisse aşçılık ciheti evladı vâkıfdan Esseyyid Mustafa ve Esseyyid Yakub Halife İbney Ömer'in bervechi iştira üzerlerinde iki merkumandan esseyyid Mustafa bilaveled fevt olub yeri hali ve hizmeti laziması muattal olmağla karındaşı ve müşteriki erbabı istihkâkdan Yakup Efendi'nin uhdesinde olan hissesine ilhâkan tevcih ve yedine beratı âlişân ... buyrulmak ricasına Sonisa maa mülhakatı Naibi esseyyid Mehmed Raşit Efendi arz ve Sivas Sancağı Evkâf Müdüri Rifat Efendi inha ve bervechi muharrer nısf hisse aşcı ciheti mutasarrıfları esseyyid Mustafa ve esseyyid Yakup İbney Ömer Efendilerden merkum esseyyid Mustafa Efendinin bilaveled vefatı vuku ile hissesi mahlulünden karındaşı ve müşteriki mumaileyh Yakup Efendi'nin hissesine ilhâkan bittevcih şurutu derci ile berâtı itâ olunmak babında Evkâfı Hümayûn Nazırı devletlü esseyyid elhac Mehmed Hasib Paşa hazretleri telhis etmeleri ile ber mucebi telhis bittevcih beratı itâ olunmak babında fi 23 Şaban 1272 (22 Nisan 1856) ve mukabelesinde*" kaydı bulunmaktadır.

Yine Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde bulunan 1854 numaralı Evamir-i Kalem-i Ber'at Defteri'nin 35. sayfasında; 1116 umumi numarada, 1185 evrak numarası, hülasa no.423, mahalli Sonisa, nev'i ciheti hutbedarlık, yeri Seyyid Nureddin Tekiyyesi ve İmaret ve Zaviyesi; deruhtesi Hasan ve Hüseyin; tarihi 16 Cemaziyelahir 94 (16 Haziran 1877) kaydından, Zaviye camisindeki hutbedarlık görevinin Hasan Hüseyin Efendilerine verildiği ber'at kayıt defterinin tetkikinden anlaşılmaktadır.

Vakfiyenin aslı; Zuday Köyü eski sakinlerinden olup, eski Cılkıdır Köyü'ne taşınan, şimdiki Taşova'nın Cılkıdır Mahallesinde oturan eski Sivas Kadısı Hacı Şakir Efendi'nin torunu, Cemal Saçlıoğlu Remzi Saçlı adlı şahsın elinde bulunmaktadır. 1992 yılı Haziran ayında mahallinde kendisi ile görüştüğümüz Remzi Saçlı, 1992 yılında Vakfiye ve silsilenameyi, konunun önemine, binaen sembolik bir bedelle Alparslan Müzesi'ne hediye etmiştir. Yaşadığı şehre meraklı, hizmet için çırpınan Alparslan Belediye Başkanı Sayın Muttalip Öztürk tarafından, Arapça aslından tercüme edilmek üzere, 1991 yılı başında fotokopisi Vakıflar Genel Müdürlüğü Kültür ve Tescil Dairesi Başkanlığı'na getirilmiştir. Yıllardan beri bu konularla ilgimi ve merakımı bilen mesaî arkadaşlarım, vakfiyeyi bana göstermek nezâketinde bulundular, vakfiye üzerinde çalışmak, bu satırların yazarına kısmet oldu.

Dolayısıyla, biz de, bu şekilde Selçuklu Dönemine ait bir vakfiyeden haberdar olduk. 1257 tarihindeki bir kısım köy isimlerini öğrendik. 1071 yılında feth edilen Anadolu'da, 186 yıl içinde 69 köy isimlerinde ancak birkaç adet azınlık ismi kalması, Anadolu'nun Türkleşmesi ve toponomi hakkında bize yeterli bilgileri ulaştırmaktadır. İçişleri Bakanlığı tarafından köy isimlerinin sık sık değiştirilmesi, bizi fazlasıyla meşgul etti[16]. Bazı isimler üzerinde ise, netice almak mümkün olmadı. Bunu gelecek araştırmacılara bırakıyoruz.

Ayrıca Rufâî tarikatının kısa sürede Anadolu'da yayıldığını, taraftar bulduğunu, tekke ve zaviyelerin kısa sürede inşa edilerek açıldığını, mânevî alanda susamışlığı göstermesi açısından da vakfiye ve silsilenâme, dikkate şayandır.

Anadolu'daki ilk Rufâî Şeyhi olarak bildiğimiz Küçük Seyyid Ahmed-i Kebir hakkında yeterli bir yayın yoktu. 1990 ve daha sonra bilgi ve belgelerle genişletilmiş olarak 1991 yılında, Samsun ili Lâdik ilçesi'nde medfun, Hz.Mevlânâ ile Konya'da görüşen, bir müddet Amasya'da oturan ve Hüsameddin Çelebi ile de Amasya'da görüşen, Sultan Orhan Gazi Devri ulemâsından, Kutbü'l Arifîn ve Gavsü'l Vasilin Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî hakkındaki iki araştırmayı ilim âlemine sunmuştuk[17]. İkinci yazımızda da, atıfta bulunarak[18] Seyyid Nureddin Alparslan'ın yapılacak araştırmalar sonucunda bir irtibatı olabileceğini ileri sürmüştük!

Bu yazı ile, Seyyid Nureddin Alparslan'ın, Küçek Seyyid Ahmed-i Kebir ile çağdaş olduğu[19]

16 Prof.Dr.Refet Yinanç, Doç.Dr. Mesut Elibüyük ve Alparslan Belediyesi emekli Muhasibi Zihni Özdemir'e vakfiyede geçen köy isimleri ve bugünkü yerleri hususunda büyük yardımlarından dolayı teşekkürü zevkli bir borç bilirim.

17. Sadi Bayram; Samsun-Lâdik Seyyid Ahmed-i Kebir, **Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi** S.2, 1990, s. 11-22.; Sadi Bayram, Ladik ve Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî Hazretleri, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi** , S.74, Renk Ofset, İstanbul, 1991, s. 139-156

18. Sadi Bayram, **Ladik ve Seyyid Ahmedi Kebir er-Rufâî Hazretleri,** Türk Dünyası Araştırmalar Dergisi, S.74, Renk Ofset, İstanbul 1991, s. 151-153.

19. Prof.Dr.Osman Turan'ın yayınladığı satış vesikasından anladığımıza göre, Şeyh Nureddin Alparslan er-Rufâî, 1301 yılında hayattadır. Vakfiyesi 1257 tarihlidir. Biz de Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî'nin yaşadığı devri 1240-1335 tarihleri arasında yerleştirmiştik.

aşağıda tercümesini sunduğumuz vakfiye ile kesin olarak ortaya çıkmaktadır. Biribirine yakın iki merkezde Rufâî zaviyesi kurulmuştur. Şimdiki bilgilerimize göre, Anadolu'daki İlk Rufâî Şeyhi'dir. Zira, Seyyid Nureddin Alparslan'ın vakfiyesi 1257 tarihlidir. Yani, o tarihte olgun, çevresi olan, dinî otorite, geniş mülk sahibi bir zattır. Dânişmend Vilâyeti'nin de yöneticisidir. Seyyid Ahmed er-Rufâî ise, o tarihte, en erken, delikanlı çağında olması, gerekir, zannediyoruz. Zira Evliya Çelebi'ye göre[20] 63 yaşında 752 H./1351 ? tarihinde vefat etmiştir[21]. Tahminlerimize göre 1250-1335 ? tarihleri arasında yaşayabileceğini yazarak, önceki yazımızda, henüz araştırmalarımızın başında olduğumuzu da belirtmiştik. İleride bulunabilecek bilgi ve belgelerle konunun daha çok aydınlatılabileceğini söylemiştik. Aşağıda verilen vakfiye, bu tahminimizi doğrulamaktadır.

Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî'nin, silsile zinciri Peygamberimiz'e dayanmaktadır[22]. Seyyid Nureddin Alparslan soyu da ileriki sayfalarda inceleyeceğimiz gibi, Hz.Peygamber'e dayanmaktadır. O halde, bu akrabalık, sulbî yoldan değil, artık ilmî yoldan olabileceğini, şimdilik devrin modası olduğu kanaatini taşıyoruz [23] Osmanlı İmparatorluğu Dönemi icazetnâme metinleri[24] incelendiği takdirde, bu gerçekleri daha iyi görüyoruz. Fakat, icazetnâmelerde, ilim öğrenme yolu Hz.Peygamber'e dayanmakla birlikte, seyyidlik vasfı ve ünvanının hiç bir zaman verilmediği de unutulmamalıdır. Ancak, şunu da hemen belirtmek gerekir ki, Nakibü'l-Eşraflık müessesesi, kolay kolay seyyidlik pâyesi veremez. Araştırmaların derinleştirilmesi gerekir. İleriki tarihlerde Lâdik'de medfun Küçük Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî'nin var olduğunu bildiğimiz, ancak nerede bulunduğunu bilemediğimiz vakfiyesi veya onunla ilgili diğer belgeler ele geçtiğinde, -Seyyid Nureddin Alparslan gibi- konu daha çok aydınlığa kavuşacaktır[25].

Seyyid Nureddin Alparslan er-Rufâî'nin dedesinin babası olan Kemâliyeli Ebubekir er-Rufâî'nin Anadolu'daki ilk Rufâî Şeyhi olduğu söylenebilir. Zira; Bağdad civarında, Vasıt şehrinde medfun olan ve 1182 tarihinde ebediyete intikal eden, Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî; Ebubekir er-Rufâî ile çağdaş olabileceği gibi O'nun Anadolu'ya gönderilmiş öğrencisi veya halifesi olma ihtimali yüksek görünmektedir.

Bu durumda; Samsun-Lâdik'te medfun olan Küçek Seyyid Ahmed-i Kebir, Rufâîlik Şeyhliği icâzetini, Seyyid Nureddin Alparslan'dan mı almıştır, yoksa Vasıt şehrinde medfun bulunan tarikatın ilk piri Seyyid Ahmed Rufâî'nin şeyhlerinden mi? Bunu bilemiyoruz. İbn-i Batuta, Anadolulu Şeyh Ahmed-i Rufâî'yi ilk defa Vasıt şehrinde ceddinin mezarı başında ve onun seccadesinde duâ ederken görmüş ve ikindi namazından sonra yapılan Rufâî ayinini seyretmiştir[26].

Şekâyık-ı Numaniye,[27] Hacı Muharrem Hilmi Efendi[28] ve feyzaldığım aziz dostum üstadım, rahmetli Enver Behnan Şapolyo'nun Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi adlı eserinde de Rufaî Tarikatı

20. Doğum ve ölüm tarihleri kesin olarak bilinmeyen meşâyihlerin hayatı, kaynaklara göre ekseriyetle 63 yıl olarak gösterilir. Hz.Muhammed 63 yaşında vefat ettiğinden, buna izafeten 63 yıl sık sık kullanılır. Fazla itibar etmemek gerekir düşüncesindeyiz.

21. Evliya Çelebi Seyahatnâmesi, (Zuhuri Danışman çevrisi), İstanbul, 1972, C.3, s. 40.

22. Mustafa Tahralı, Ahmed er-Rufâî, maddesi, İslâm Ansiklopedisi, C.II, İstanbul 1989, s.128; Hacı Muharrem Hilmi Efendi,**Kadirî Yolu Sâliklerinin Zikir Makamları**, (Neşre Hazırlayan: Süleyman Ateş), Pars Matbaası, Ankara, 1976, s.51-52. ; S.Bayram; **Ladik ve Seyyid-i Ahmedi Kebir er-Rufâî Hazretleri**, Türk Dünyası Araştırmaları, S. 74, Renk Ofset, İstanbul, 1991, s.144.

23. Sadi Bayram, Musavvir İstanbullu Hüseyin tarafından Minyatürleri Yapılan ve Halen Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi'nde Muhafaza Edilen Silsile-nâme, **Vakıflar Dergisi**, S.XIII, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1981, s. 253-338.; Lütfullah Ahmed, **Hayatı Hazreti Muhammed**, 3.Baskı, Kader Matbaası, Dersaaded (İstanbul) 1331, s.319-320; Abdülvahab Enneccar, Kısasü'l Enbiya, Darü'l-Hayr Matbaası, Beyrut 1990, s. 25-512; Osman, **Tevârîh-i Cedîd-i Mir'at-ı Cihan** (Yayına hazırlayan, Atsız), Küçükaydın Matbaası, İstanbul 1961; Atsız, **Osmanlı Tarihine Ait Takvimler I, 824, 835 ve 843 tarihli Takvimler**, Küçükaydın Matbaası, İstanbul 1961 ; Sadi Bayram; **Ankara Etnoğrafya Müzesi'ndeki Madalyonla Silsile-nâmede Doğu Anadolu ve Batı Asya**, VIII. Türk Tarih Kongresi, Bildiriler, Ankara 1981, C.II, s.645-657., lev. 331-353.; Sadi Bayram; İrlanda-Dublin, Chester Beatty Library'de Minyatürlü Bir Osmanlı Tarihi (Zübdetü't-Tevarih), **Kültür ve Sanat**, T. İş Bankası Yayınları, Ajans-Türk Matbaası, Ankara 1991, S.12, Aralık 1991, s. 63 68.; Sadi Bayram, The 1598 Zübdetü't-Tevarih At The Chester Beattey Library In Irland, **Image**, S.44, Desen Matbaası, Ankara 1991, s.3-8, ; Sadi Bayram, Medallioned Genealogies, **Image**, S.30, Desen Matbaası, Ankara 1990, s.11-15.

24. Hüseyin Atay; Fatih-Süleymaniye Medreseleri Ders Programları ve icâzet-nâmeler, **Vakıflar Dergisi**, S.XIII, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1981, s.188-206.

25. H.Hüsameddin, Nureddin Alp Arslan Vakfiyesinin sadece tarihini vermektedir. H.Hüsameddin'i kaynak gösteren Mevlud Oğuz, vakfiye ele geçtiğinde, konu aydınlığa çıkacaktır, demektedir. Osman Turan ise, ailesi hakkında bilgi sahibi olmadığımızı beyan etmektedir. Küçek Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî'nin vakfiyesi de elbet bir gün ortaya çıkacaktır.

26. Sadi Bayram; Lâdik ve Seyyid Ahmed-i Kebir er-Rufâî Hazretleri, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, S. 74, Renk Ofset, İstanbul 1991, s.147; İbn-i Batuda; **Tuhfetü'n-nuzzar fi garaibi'l emsal ve Acaibi'l esfar, Seyyahatnâme-i ibn-i Batuda** , Tercümesi Mütercim, Damad-ı Hazret-i Şehriyârî Mehmed Şerif, C.I. Matbaa-i Amire, 1333-1335, s. 197; **İbn-i Batuda Seyahatnamesi**, (Mümin Çevik Tercümesi), C.1-2, Üçdal Neşriyat, İstanbul 1983, s. 126.

27. Ataî Efendi, **Terceme-i Hadaikul Hakaik fi Tekmiletiş-Şekaik**, 1268, İstanbul, s. 66-67, (Zeyl-i Şekaik-i Ataî).

28. Hacı Muharrem Hilmi Efendi; **Kadirî Yolu Sâliklerinin Zikir Makamları**, (Neşre Hazırlayan: Süleyman Ateş), Pars Matbaası, Ankara, 1967, s. 51-52.

Silsilesi bulunmaktadır.[29] İleriki yıllarda yapılacak araştırmalarda Anadolu'daki diğer Rufâî şeyhleri hakkında yeni bilgilerin ortaya çıkacağı unutulmamalıdır.[30]

Vakfiye metninden elde ettiğimiz bilgiler:[31]

1.Vakfiye; mahkeme, yani kadı-hâkim tarafından tescil edilmiş olup sahih-doğru ve geçerlidir. Aslı olmayıp, surettir. Ayrıca Evkaf müfettişi Memuru Kadı İbrahim; Niksar Kadısı, Meragalı Sermak oğlu Mehmed; Evkâf Müfettişi Musa oğlu el-Hac Kemâl; Sonusa Kadısı el-hac Behram Ahmed vakfiyenin geçerliliğini onaylayarak, vakfiye suretinin aslına uygun olduğunu tasdik etmişlerdir. Ayrıca şahitlerinin de Sonusa Kadısı Mevlânâ Fahrüddin ve Nureddin oğlu Mevlânâ Elvan, Abdullah oğlu Şeyh Mehmed, hattatın Niksar Kadısı İbrahim oğlu Mehmed olduğunu anlıyoruz. Ancak suret çıkarılırken herhangi bir tarih konmadığından, suretin hangi tarihte çıkarıldığı ve yukarıda saydığımız kişilerin hangi tarihte adı geçen yerlerde görevli olduklarını bilemiyoruz. İlerideki araştırmalarda bu tarihin ortaya çıkacağı kesindir. Şer'î sicillerde adı geçen isimler aranacaktır.

2. Vakfiyenin her sayfasının üst kısmında, iki yanda; vaslı sahih ve doğru yazdığı, ibareleri vardır. Sayfaların alt kısmında, sağda ve solda ise; vaslı sahih ve müsecceldir, ibareleri bulunmaktadır. Bugün noterlerin her sayfayı mühürlediği gibi bir tasdiktir.

3. **Yer isimleri (toponomi)**:

Mahruse-i Felanbil Kal'ası= Havaalan Kale= Hüvelankale= Çalkaya;

Niksar (Cabaira- Diapolis-Noecesaria);

Zedvi Köyü= Zeytuva= Zitay= Zuday= Yolbaşı= Alparslan Beldesi (Amasya-Taşova);

Seyyid Nureddin Alparslan Zaviyesi ve imâreti (Alparslan'da);

Melîk Köyü= Mülkbükü veya Gembükü olabilir?

Büyük Nehir (Tozanlu= Yeşilırmak);

Haddadi= Çaydibi (1950 yıllarına kadar aynı isimde);

Sonihsa= Sonusa= Uluköy Beldesi (antik adı Annesi);

Karakapak;

Çatalan; (Aynı isimde Erbaa Karayaka bucağı);

Beyrun (Bîrum?);

Managrı;

Kızri (Kazerî?);

Sarualan;

Kaşkaya;

Sivri (Sivri Dağ)= Yakalise (Gürsü üzerinde),

Tekaloza= Tekellüze= İkizce= Gürsu;

Mermun Nehri= (ihtimal, Destek Çayı halk arasında Deli Çay);

İspatlo= Sıtmapınarı (Taşova Karsava Köyüne bağlı mahalle),

Gökdere (aynı isimde);

Sepetlü (bugün aynı isimde);

Boraboy= Borabay= Gölbeyli (Amasya-Taşova-Destek bucağı);

Akdağ(halen aynı isimde);

Cıvıntı;

Baş Baraklu= Yukarı Baraklı, Baraklı Yaylası, Taşova- Tekke Bucağındadır.);

Nahislu (Nahsiblü?);

Hallaçlu;
Nureddinlu;
Alaca Kilise;
Gündos;

Guz Kilise;=Guzgeçe Amasya-Akdağ Nahiyesine bağlı

Çamurcuk Mezrası;

Tasini= Tasna= Yaylasaray köyü (Taşova-Tekke Bucağı);

Balaki=Taşova Tekke Bucağı Yenidere Köyü olabilir?

Bağalu Dağı= Boğalu Dağı (Zığala'dan Niksar'ın Ladik' ine (Gökçelik) kadar uzanan dağ silsilesi);

Tarıtma= Darma= Ballıca (Taşova Tekke Bucağı);

Kalikale= Kalekale=Kaleköy= Dörtyol (Taşova-Tekkebucağı);

İlcuk Mezrası= (Tekke Bucağı Ilıcaköy? olabilir);

Eyüyapa? (Erbaa ilçesi eski Hayati, yeni Doğanyurt Bucağı Eryaba Köyü olabilir?);

Bes Badi;

Çender= Çandır? (Erbaa, Aşağı Çandır,Yukarı Çandır?);

Ahurcuk= Ahurköy= Tosunlar Köyü (Tokat-Erbaa Merkez Bucağı);

29. Enver Behnan Şapolyo, **Mezhepler ve Tarikatlar Tarihi,** İstanbul 1964, s. 449-450.; İstanbul'da bulunan eski Rufâî Tekkeleri, s.464-465

30. Genelde tekkeler hakkında bkz. İrfan Gündüz; **Osmanlılar'da Devlet-Tekke Münasebetleri**. Seha Yayınları, Yaylacık Matbaası, İstanbul, 1984, s. 192-193.

31. Vakfiye, Arapça mütercimi Sayın Ali Çakır tarafından tercüme edilmiş, Sayın Adnan Tüzen tarafından yer yer kontrol edilmiş, tarafımdan redakte edilmiştir. Adı geçenlere teşekkürü, zevkli bir borç bilirim.

Aydak= Eyrek = Erek= Erbaa ilçe merkezi

Efkisal=Eksel ?=Koçak(Erbaa Merkez Bucağı);

İskefsir= Reşadiye-Tokat.

Gölcügez (Erbaa-Doğanyurt Bucağı'nda ?);

Sırçalı (Tokat- Merkez);

Çardeğin= Çerdiğin (Tokat-Merkez);

Fakıh;

Potaş?=Yotaş?=Sokutaş (Erbaa'nın güneyi veya, Yotaş= Yornus= Çakırsu (Taşova-Esençay Bucağı ?);

Kışlak Alaâddin= Tepekışla= Çatılı (Erbaa-Doğanyurt Bucağı, veya, Erbaa'nın güney-doğusunda Alaaddin= Aladon= Bölücek Köyü?);

Kuruçay (aynı isimde)

Orahta Mezreası (Özrihte?);

Serhor?= Sirhor= Zilhor= Çatılı (Erbaa);

Yebin= Geleğin= Çamdibi (Erbaa-Doğanyurt Bucağı);

Emarî= Emeri= Bağpınar (Erbaa-Doğanyurt Bucağı);

Gavsan=Gusan= Hosan=Salkımören (Erbaa-Karakaya Bucağı);

İfgebe? (Erbaa-Doğanyurt'a bağlı mezraa?);

Kenûsî (Erbaa Doğanyurt'a bağlı mezraa?);

Keyne?= Yoldere (Erbaa-Doğanyurt);

Kösre= Köseli (Erbaa- Doğanyurt, Yaylalı Köyü'nün güneyinde bir mezraa. Doğanyurt Bucağı eski yerleşim yeri);

Ayangil=Ayan (Erbaa-Doğanyurt);

Raan (Reayan?, Ayan?,Erbaa'da bugün Çevresu adıyla bilinen Ravak Köyü vardır. Eski haritalarda 1950'lerde,Revak Köyü adı ile bilinmektedir.);

Baladan= Boladan= Kumluca (Taşova-Esençay Bucağı);

Bedyani;

Maanz Dağı= Heriz Dağı;

Güvendik Köyü (Taşova Merkez Bucağı);

Kalıkale=Kaleköy (Erbaa-Karayaka Bucağı);

Tarimne;

Yornus= Çakırsu (1950'lerde aynı adla anılıyor. Taşova-Esençay Bucağı);

Yavtaş= Erbaa Kozlu Bucağı Sokutaş(?);

Frankhisarı= Ferenge= Üzümlü? (Erbaa) Karayaka Bucağı;

Serkis=Şehitler Köyü. (Tokat-Merkez, Sırçalı Köyü'nün kuzeyinde, Gölcük Köyü'nün doğusunda);

Azenis? (Ajanis?- Etanis=Erzenüs Evciler (Erbaa.);

Panbuközü[32] = Ormanözü (Amasya-Merkez Suluova sınırına yakın Boğazköy küzey-doğusunda Ormanözü Pamuklu mahallesi);

Karaöyük=Karabük (Taşova-Tekke Bucağı);

Sonmalık;

Taylık= Orman özü civarında Akdağ eteklerinde düz plâto, bu yer Amasya Hava Alanı yapılmak üzere düşünülüyor.

Kanlukaya= Kanlıdere (Taşova Destek Bucağı);

Kızık=Kızseki?(Akdağ'ın kuzeyi, Destek'in güney batısında);

Yenişehir Kal'ası;

Karakuş Kal'ası=Akkuş (Ordu ili Akkuş Nahiyesi, Geçit).

4. Ölçü çeşitleri ve ücretler:

Arazi kiraları mukavelesinin en çok üç yıla kadar (üç yıldan az) olması şartı vardır, kira gelirlerinin, her sene mahsül zamanı ve peşin olarak tahsil edilmesi hükme bağlanmıştır.

Ölçü birimi olarak men kullanılmakta olup, 18 litre alabilecek büyüklüktedir. Her ekmeğin ağırlık birimi ise, 150 dirhemdir.

Fırıncıya; yıllık 10 ölçek buğday, bir ölçek atılmış pamuk, beher gün yemek, ekmek, günde 1 dirhem ücret verilmektedir. Oduncuya her yıl 10 ölçek buğday, bir ölçek pamuk, her gün yemek, ekmek ve 2 dirhem ücret verilmektedir. Yemek servisi yapan nakip adlı görevliye; yıllık 5 ölçek buğday, 1 ölçek atılmış pamuk, günde 1 dirhem ücret ve öğle-akşam 2 çanak yemek verilmektedir.

Zaviye ve imareti silip-süpüren görevliye yıllık 8 ölçek buğday, 1 ölçek pamuk, günlük 2 çanak yemek ve 4 ekmek verilmektedir.

Tahsildar ve kâtiplik yapan personele; yıllık 15 ölçek buğday, 2 dirhem; imama, yıllık 12 ölçek buğday, 2 ölçek pamuk, günlük 2 dirhem; müezzine, yıllık 5 ölçek buğday, 1 ölçek pamuk, yemek-ekmek verilmektedir.

32. 1500 m. rakımın üstünde pamuğun yetişmesi ilk anda zor ve mantıksız gibi gelmektedir. Doç.Dr.Mesut Elibüyük'ten aldığım bilgilere göre 1500 m. gibi rakımlı yerlere Asya tipi kapalı koza pamuğu ekiliyormuş. Verimi az olan bu pamuk çeşidi, batı tohumları geldiğinde terkedilmiştir. Bkz. Mesut Elibüyük; Türkiye'nin Tarihi Coğrafyası Bakımından Önemli Kaynak, Mufassal Defterler, Coğrafya Araştırmaları, C.I, S.1-2, Atatürk Dil-Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1990, s. 29.; Alparslan Belediye Başkanı Mutttalip Öztürk'den aldığım bilgilere göre, Alparslan'da 1960 yıllarına kadar ekseriyetle kır pamuğu ekiliyordu. Çulfalık adlı bez de mahalli tezgâhlarda dokunuyordu.

Şeyh Efendiye, yıllık gelirin dörtte birinin verilmesi, vakfiye şartıdır.

5. **Şahit isimlerinden dikkat çekenler ise şunlardır**:

Abdullah oğlu Torumtay: Bilindiği gibi Torumtay[33] ailesinin Amasya'da büyük hizmetleri olup, Gökmedrese'yi 1267 tarihinde yaptırmışlardır. Cami ve türbesi vardır. Seyfettin Torumtay'ın vakfiyesi Sayın Pof.Dr.İsmet Kayaoğlu tarafından yayınlanmış olup, 1280'de vefat etmiştir. Keçecizade ve Kaya Paşa sülalesi bu soydan çıkmıştır. Arslan Toğmuş ise; Melik Danişmend Gazi'nin damadı Selvi Bey'in oğulları olması büyük ihtimaller arasındadır[34]. Ancak vakfiyede açıkca Sünç oğlu Arslan Toğmuş ibaresinden Arslan Toğmuş'un babasının Selvi Bey olmadığını sarahatle anlıyoruz. Kaan Aytoğmuş; Emir Arslan; Orta Asya Türk isim geleneğini devam ettiren isimler arasında zikredilebilir.

996 H/1588 M. tarihli Silsile-nâmenin[35] tetkikinde ise, devrin modasına uygun olarak; soy Hz.Muhammed'e dayanmakta ve bundan da hareketle Hz.Adem âleyhiselâm'a çıkılmaktadır (Bkz. 23 Numaralı dipnot). Ali oğlu Mehmed oğlu Ali oğlu Seyyid Ebu'l-Hasan Şeceresine uygun olduğu belirtilerek, Zirvetü'l-Hasan adıyla bilinen nesep bilgini Hasan oğlu Kasım oğlu nesep bilgini Seyyid Şemseddin şeceresine de mutabık olduğu sarahatle belirtilmiştir. Ayrıca şecerenin Seyyid Muhammed Meşan'dan alındığı da açıklanmıştır.

Silsile-nâme; Seyyid Nureddin oğlu Seyyid Fettah Efendi'nin soyuna aittir. Babası Şeyh Seyyid Nureddin Alparslan'ın kardeşleri ve diğer oğullarına, şecerede yer verilmemiştir. Silsile-nâme'nin baş kısmı, geleneklere göre 996 H. Ramazan ayının sonlarında (1588 M.) yazılmıştır. Silsile-nâmenin sonunda bulunan soy ağacı ise; Seyyid Ali oğlu Seyyid Ali zamanında, yani 1771 tarihinde yazılmış olmalıdır.

Silsile, Nakibü'l-Eşraf huzurunda yazılmış, diğer Nakibü'l-Eşraf tarafından da tasdik edilmiştir. Ayrıca iki şahitle de konu pekiştirilmiştir.

Silsile-nâme Bağdadlı el-Hac Muhammed oğlu el-Hac Mansur tarafından yazılmış olup, eserin hattatı da kendi ismini açıklamıştır.

Tezyinatı XVIII. yüzyıl özelliklerini yansıtmaktadır.

Şeyh Seyyid Nureddin'in 16 göbek soyu verilen şecerede; Seyyid Nureddin Velî adı Vali[36] olarak yazılmış, Alparslan lâkabı kullanılmamıştır. 1257 ? tarihinden 1771 tarihine kadar silsile devam etmiş, daha sonra Seyyid el-hac Mustafa Kâmil Efendi ile son bulmuştur. Mustafa Kâmil Efendi'den 5 daire çıkmasına rağmen, isimleri yazılmamış ve boş bırakılmıştır. Buradan da Mustafa Kâmil Efendi'nin çocukları doğmadan eserin yazıldığı anlaşılmaktadır.

Silsile-nâme'de bulunan isimler ile, Mevlûd Oğuz'un makalesinin sonunda verdiği Taceddinoğulları silsilesi arasında; Ebubekir el-Kemahî, Sarımeddin Mehmed, es-Şeyh Nureddin Alparslan ismi bulunmasına karşılık, diğer isimler bulunmamaktadır[37]. Bu da bize gösteriyor ki; elimizde tercümesini sunduğumuz eser, şeyh soyu ve silsilesi ile ilgilidir. Er-Rufâî zâde Alâaddin Savcı Bey, Abdi-zade Hüseyin Hüsameddin'in de belirttiği gibi, Seyyid Nureddin Alparslan'ın oğlu veya kardeşi[38]

33. Seyfeddin Turumtay; Alaeddin Keykubad'ın Mîrahorluğunu yaptıktan sonra sivrilerek, Amasya Kalesi dizdarı olmuş (1237-1246), Selçuklu taht kavgalarında taraf tutmuş ve esir olmuş, serbest bırakılmış ve önemli görevlere gelmiştir. Şahit olarak adı geçen Abdullah oğlu Turumtay'ın, Seyfeddin Torumtay ile ilgisini bilemiyoruz. Akrabası olabileceği ihtimali üzerinde durulması gerekir. Seyfeddin Turumtay için Bkz. Nejat Kaymaz, **Pervâne, Mu'inüd-dîn Süleyman**, Ankara, 1970, s. 47, 51-54, 56, 75, 143, 150; Abdi-Zade Hüseyin Hüsameddin; (Sadeleştiren; Ali Yılmaz-Mehmet Akkuş), **Amasya Tarihi**, C. 1. Amasya Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara, 1986, s. 164-166; **Türkiye'de Vakıf Abideler ve Eski Eserler**, C. 1, ilaveli ikinci baskı, Ankara, 1983, s. 205; İsmet Kayaoğlu, Torumtay Vakfiyesi, **Vakıflar Dergisi**, S.XII, Mars Matbaası Ankara 1978, s. 91-112. 665 H./1266 tarihli Turumtay vakfiyesinde adı geçen Ahurcuk köyünü Sayın İsmet Kayaoğlu da bulamamıştır. s. 105. 1257 tarihli Nureddin Alparslan er-Rufâî vakfiyesinde de Ahurcuk Köyü adı geçmektedir. 9 yıl içinde aynı köyün bir başka vakfa bağlanması mantıki değildir. Ayrı köyler olabilir mi? Tokat-Erbaa ilçesi kuzey-batısında olan şimdiki Tosunlar Köyünün Ahurköy, olma ihtimali çok yüksektir.

34. Abdi-Zade Hüseyin Hüsameddin; (Sadeleştiren: Ali Yılmaz-Mehmet Akkuş), **Amasya Tarihi**, C. 1, Amasya Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara, 1986, s. 314; Emîr-i ahur Fahrü'd-Din Arslan Doğmuş'la da bir ilgisi yoktur.

35. Silsile-nâme; Arapça mütercimleri Sayın Ali Çakır-Abdülbâkî Pektaş tarafından tercüme edilmiştir. Her ikisine de teşekkürü, yerine getirilmesi zevkli bir borç bilirim.

36. Silsile'de Veli olması gerekir. Açıkca Vali yazılmış? Öncelikle veli olması akla daha mantıklı gelmekle birlikte; Aziz B.Erdeşir-i Esterbâd; **Bezm u Rezm** adlı eserinde, S. 299 "Danişmend Vilâyetinin Yöneticisi" tabirini kullanması, Silsile-nâmedeki Vâli kelimesinin doğruluğunu kuvvetlendiriyor; H.Hüsameddin'in bahsettiği mezar kitâbesinde kardeşinin emir olması, Beylik kuran bir zat bulunması, Taceddin Oğulları sülâlesinin kurulması ve silsile'nin 1588 tarihinden 1771 tarihine kadar gelmesi sebibiyle, Seyyid Nureddin Rufâî'den 516 yıl sonraya gitmesi dolayısıyla, devlet adamlığı o tarihte silsileyi yazdıranın hafızasında kalmış olduğundan dolayı, vali yazılmış olabilir. Veya hat hatasıdır.

37. Mevlûd Oğuz; Taceddin Oğulları, **Ankara Üniversitesi Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesi Dergisi**, S. 4-5, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1948, s.487; H.Hüsameddin, **Amasya Tarihi**, C.III, s. 27-28.; Uzunçarşılıoğlu İsmail Hakkı, **Tokat, Niksar, Zile, Turhal, Pazar, Amasya Vilâyet ve Kaza ve Nahiye Kitâbeleri**, Maarif Vekâleti Yayınları, İstanbul Milli Matbaa, 1927(1345), s.27.

38. H.Hüsameddin; **Amasya Tarihi**, C.III, İstanbul 1927, s. 31'de "Bu kabrin yanındaki cephesi garba nazır olan türbede biraderi Nureddin Alparslan'ın olduğu anlaşıldı" ibaresi geçmektedir.

olabilir. Taceddinoğulları da Alâaddin Savcı Bey'den türeyebilir. Aslında Taceddin'in anlamı da dinin tacı anlamındadır.

H.Hüsameddin, Amasya Tarihi adlı eserinde, Seyyid Nureddin Alparslan'ın kabrinin[39] Niksar'da, Melîk Gazi Mezarlığı girişinde, yolun hemen güneyinde olduğunu belirtir.

Halit Çal, Niksar'daki Türk eserlerini anlatırken; H.Hüsameddin'in tarifine uyan, Melîk Gazi Mezarlığı girişinde, Doğanşah Türbesi karşısında, sanat tarihcileri tarafından mimarisi dikkate alınarak, XII.yüzyıl ortaları ile XIII.yüzyıl başlarına tarihlenen ve içinde yatanın kim olduğu bilinmeyen, Eyvan Türbeler'den bahseder[40]. Moloz taş örgü ile inşa edilen Eyvan Türbeler'in beşik tonoz ile örtülü olduğunu, dilatasyondan anlaşıldığı kadarı ile, önce doğudaki, sonra batıdaki eyvanın yapıldığını, eyvanların sadece ağız kısımlarının açık olduğunu, gövdelerinin tepeye kadar dolu ve yamaca dayalı olduğunu belirtir. Eğer, H.Hüsameddin haklı ise; batı eyvandaki türbe Seyyid Nureddin Alparslan'a ait olup rahmetli Osman Turan'ın yayınladığı satış vesikasındaki tarihi de dikkate alırsak, 1301 yılından sonra inşa edildiğini söyleyebiliriz. Doğuda bulunan eyvan ise, yine H.Hüsameddin'e göre, Seyyid Nureddin Alparslan'ın biraderi, Rufaî-zâde Alaaddin Savı Bey'e ait olmalıdır ki, onun da tarihi, H. 740, 747 veya 749 (1348-49 M.)'dan öncedir. Zira Alaaddin Savcı Bey'in oğlu Taceddin Doğanşah'ın mezar kitâbesi H.747 veya 749'dur. H.Çal, söz konusu eserinde kitabeyi eksik vermiştir[41]. Bu makale ile Sanat tarihi camiası tarafından adları ve tarihleri bilinmeyen, Tokat-Niksar'da bulunan Beylik Dönemine ait üç türbeyi, tam isimlendirme ve tarihleme imkânına sahip olduğumuzu zannediyoruz.

Bu durumda; Amasya-Taşova-Alparslan Beldesi'inde bulunan türbedeki üç sanduka kimlere aittir? Cevaplamakta zorluk çekiyoruz. Mahalli ifadelere göre, Seyyid Nureddin Alparslan ve oğulları denmektedir. Kare planlı türbenin tonoz ? kubbesi, 1943 depreminde yıkılmış olup, mahalli tamirle türbenin üzeri kiremetle örtülmüştür.

Çocukluğu Zuday'da geçmiş, matematik öğretmeni emekli Albay, Murat Dedeoğlu'ndan aldığım bilgilere göre; 1927-30 yıllarından önce, dergahın imaretinde yemek yediği, annesinden aldığı bilgilere göre mutfağın yerinin değiştirilmiş olduğu (1890 ?), caminin içinden türbeye girildiği, 1927-30'lu yıllarda kubbesi depremden yıkılmış olduğu için üst örtüsünün kiremitle kaplı olduğu, Son cemat yerinin o tarihlerde ahşap olduğunu ifade etmişlerdir.

Ayrıca bölgede pamuk ekildiği, kadınların o tarihlerde tumman adı verilen giysilerini kendilerinin dokuduğu, ayak bileklerinden bir karış yukarısının beyaz, aşağısının kırmızı renkli olduğunu söylemişlerdir.

Bunların dışında 1931-32 yıllarında Samsun Vakıf memurlarının öşür toplamak üzere geldiklerini; yine 1932 yılında Tokat Vakıf Müfettişi Çerkez Ali Bey'in Zedvi'ye geldiğini hatırladığını, konu ile yakından alâkalandığını, heyecanlandığını teyid için İstanbul'dan Ankara'ya gelerek bu satırların yazarını bulup anlatmıştır.

Yapılan incelemelerden anlaşıldığı kadarıyla; Taşova-Alparslan Beldesi'nde Türbesi bulunan zat, Şeyh Seyyid Nureddin Alparslan'ın oğlu Şeyh Seyyid Fettah Veli'dir. Sanduka üst kısmı ve ayak ucu tamir edildiğinden bir isme rastlayamadık. Sandukada ayet bulunmaktadır.

Şeyh Seyyid Nureddin, ûlemâ olup Rufâî şeyhidir. Kardeşi (?) Alparslan ise , asker ruhlu, Taceddinoğulları kumandanıdır, Bey'dir. Bunların yanında, Bezm u Rezm'den anladığımız kadarıyla, Şeyh Nureddin Alparslan'ın, Alparslan adında bir oğlu daha var olduğunu sanıyoruz. Zira, Kadı Burhaneddin Ahmed'in Taceddinoğulları üzerine yürümesi ve Taceddinoğullarının mağlub olacaklarını anlamaları üzerine, Şeyh Nureddin'in oğlu Alparslan'ı aracı olarak göndermek istemeleri, Kadı Burhaneddin Ahmed'in de Şeyhin oğluna itimad edip sayması olayı, bu durumu biraz açıklamaktadır.

39. H.Hüsameddin, **a.g.e.** s. 31.

40. Halit Çal; **Niksar'da Türk Eserleri,** Kültür Bakanlığı Yayınları, Acar Matbaacılık, İstanbul 1989, s.57.

41. Halit Çal; **a.g.e.** s. 40-43.; H.Hüsameddin ve M.Oğuz'dan aldığımız tamama yakın kitâbe şöyledir:

1. Haza kabru'l emir isfehsalar el-ecell
2. el-Kabir el-Melik, el-Muzaffer el-Mücahid el-Murabıt
3.Tacü'd-Dîn (Sıracü'd-Dîn) Toğanşah Alp ibn Savcı
4. Rahimetu'llahu A... ve Erbain ve Seb'a mie.

Anlamı; Bu kabir yüce mücahit, murabıt muzaffer emiri isfehsalar Savcı oğlu Taceddin (Sıraceddin?) Doğanşah Alp'indir. 740(747 veya 749).

Taceddinoğulları için Bkz: Aziz b. Erdeşir-i Esterebadî, **Bezm u Rezm**, (çeviren Mürsel Öztürk), Kültür Bakanlığı Yayınları, Başbakanlık Basımevi, Ankara 1990, s. 224, 289, 293, 296-302, 311-314, 363, 369, 402-404, 483-484; Yaşar Yücel, **Kadı Burhaneddin Devleti**, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları Ankara Üniversitesi Basımevi, 1970, s. 53, 64, 81,89,111-112, 116-118, 121, 136,147, 148; Mevlûd Oğuz, Taceddin Oğulları, **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi**, C.VI, S.5, Kasım-Aralık 1948, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1948, s. 470-487; İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Kitâbeler** I, Maarif Vekâleti Yayınları, İstanbul, Millî Matbaa, 1927, s. 27; İ.Hakkı Uzunçarşılı, **Anadolu Beylikleri**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, II.Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1969, s. 153-154.; M.Erol Yurdakul, **Tacüddin İbrahim Paşa'nın Vakıfları ile Vâkıfın Merzifon'da İnşa Ettirdiği Hana Bitişik Mescidinde Yapılan Restorasyon Çalışmaları,** VIII. Türk Tarih Kongresi, Bildiriler, C.III, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1983, s. 1619-1626, lev. 497-510; İsmail E.Erünsal, **The Life And Works of Tâcî-Zâde Ca'fer Çelebi, With A Critical Edition Of His Dîvân,** İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1983.

Ayrıca, Seyyid Nureddin Alparslan'ın 9.göbek torunu Seyyid İbrahim'dir. Taşabad[42] kazası Tenye karyesi Ravak adlı köyde, kayıtlara göre, Şeyh Seyyid İbrahim Zaviyesi bulunmaktadır[43]. Dolayısı ile adı geçen zaviyenin de Seyyid Nureddin Soyuna ait olması akla gelmektedir(?).

Alparslan Belediye Başkanlığı Müzesi'nde; Seyyid Nureddin Alparslan Camii Şerif Vakfı'ndan, Osman Efendiye, Camiye ait görev verilerek (yapılacak iş belirtilmemektedir), yarım ölçek buğday verilmesine ait 28 Ramazan 1263 H./1847 M.tarihli ber'at bulunmaktadır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşivi'nde yaptığımız araştırmada, 982 H/1574 M. tarihli Sivas Tahrir Defteri no. 12, varak 65 b'de 216 numaralı köy olarak geçen "*Karye-i Arus, Tabi-î Felanbil, Mâlikâne vakfı, Zaviye-i Şeyh Nureddin.*" denmektedir. Mâlikânesi tamamen vakfedilmiş, Divanı ise, tımar verilmiştir.

Sivas Defteri No 12. de 38 b varağında 105 numaralı köy olarak geçen; "*Karye-i Musalu, tabi-î Taşabâd, iki baştan Vakıf-ı Zaviye-î Seyyid Nureddin*" ismi geçmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, Abide ve Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı Arşivinde, 1978 yılında Seyyid Nureddin Türbesi, imaret kalıntısı ve camisinden günümüze kalan sadece minare kalıntısının rölövesi vardır. [44]

Başbakanlık Arşiv'i araştırıldığında, daha başka bilgilerin de gün yüzüne çıkacağı tabidir.

Başbakanlık Arşivi Genel Müdür Yardımcısı Sayın Necati Gültepe'den rica ettiğimizde, tasnifli belgeler içinde konu ile ilgili bilgi olmadığını, tasnif edilmemiş belgeler içinden çıkabileceğini ifade etmiştir. Biz, bir an önce belgeleri ilim âlemine sunmayı düşündüğümüzden, zaman darlığı sebebiyle diğer araştırmalara imkanımız olmadı.

AMASYA-TAŞOVA-ALPASLAN BELDESİ SEYYİD NUREDDİN ALPARSLAN ER-RUFAİ'NİN 655 H./1257 M. TARİHLİ ARAPCA VAKFİYESİ TERCÜMESİ

Vakfiyenin başında bulunan tasdikler:

O'nun anlamını bulduğum zaman onu kabul ettim...Rum memleketlerinde vakıflar Müfettiş Memuru Hayrettin oğlu Kadı İbrahim. Allah ikisini de af eylesin. Mühür Vakıf mütevellisi... (okunamadı).

Vâkıfın ikrarıyla ona eklenenin hepsinin muhteviyatı nezdimde sabit ve sahih olduğundan dolayı vakfiyenin sıhhatine ve yürürlüğe girmesine (tanfiz) hükm edip imza ettim. Onu yazan ve satırlayan (kâtip) 'yüce Mahruse-i Niksar'da Meragalı Hanefi mezhebinden Kadı Sermak oğlu Mehmed.

Muhteviyatı şer'î yolla sabit olup, açığa çıktığı zaman O'nu imzalayıp yürürlüğe koydum...onda yazıldığı üzere ve ben Gani olan Allah'a muhtaç Diyar-ı Rum memleketinde (Anadolu'da) emir sahibi olan Evkâf Müfettişi Musa oğlu El-Hac Kemâl. Allah onu muzaffer eylesin.

Daha önce vakfiyedekini şer'î kavîme ve sırat-ı müstakime muvafık ve uygun bulduktan sonra onu imzaladım. Ve bağışlanan acizânem Seyyid-i Nureddin Evkâflarında Müfettiş memuru Sonica (Sonusa) Kadısı el-hac Behram Ahmed. Emir sahibi ile Zeytuva'daki Zaviyede meşhur kabrini, Allah'u Teâlâ nurlandırsın.

İmza Şahitleri:

Sonusa Kadısı Mevlânâ Fahrüd-dîn ve Nured-dîn oğlu Mevlânâ Elvan. İkisine de Allah rahmet etsin.

Aslına sadık ve mutabık olarak bu şer'î vakfiyenin suretinden mülk ve kadir (maliki'l Kadire muhtaç) Sonusa Kadısı Abdullah oğlu acizanem Şeyh Mehmed nakletti.

Bu sureti aslından ziyade ve noksansız olarak Melik-i Kâdîr olan Allah'a muhtaç acizanem Niksar Kadısı İbrahim oğlu Mehmed.

Onu yazdı ve Allah'a Teâlâ her ikisini de affetsin. Mühür Mehmed bin İbrahim Seyf...(okunamadı).

Bismillâhirrâhmanirrâhim, O en iyi yardımcıdır.

Hamd; bulutların ağlamasıyla yer yüzünü yeşerten Allah'a mahsustur. Kerâmet nakışlarıyle İslâm ehlinin mallarını, hududları ile tezyin etti. Allah'u Teâlâ istikâmet makamına ve sünnetlerine, kullarından has zevâtları hidâye eyledi. Dâr-ı makamda (cennette) sevap çeşitlerini hayır erbabına iâde edecektir. Allah'ın birliğine ve ondan başka ilâh ve ortağı olmadığına dair şehadet ederiz. Zorluklar pazarında meşekkatlere tahammül eden nefsi emmareye de şehadet ederim. Tüm kâinata gönderilen Allah'ın kulu ve Resûlu Muhammed'e şehadet ederiz ki, O rûz-i mahşerde şefaat sahibidir. Öyleki, salât ve selâm O'nun üzerine ve ehline, din-i islâm muzaffer bulan ve liderlik vasıflarına haiz olan ashablarının üzerine olsun.

42. Taşova.

43. Vakıflar Arşivi, 218 numaralı 3/1 esas, 1702 numaralı kayıt. Sivas Muhasebe, adlı 481 numaralı defterin 280. sıra numaralı kayıtta ise ilk mütevelli ve zaviyedarlık hizmetine tayin edilen görevliler hakkında bilgi bulunmamaktadır:

1. Es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Osman 27 Zilkâde 1131 H.(1718 M.).

2. Mehmed bin Seyyid Osman es-Seyyid Abdurrahman, 14 Recep 1152 H. (1739 M.)

3. Es-Seyyid Mehmed, 17 Muharrem 1167 H.(1753 M.)

4. Es-Seyyid Abdurrahman ve Osman müştereken, 19 Zilkicce 1183 H. (1769 M.)

44. Rölöve projesi 1983'de çizilmiştir. Dosyada 4 adet fotoğraf olup, Sayın Prof.Dr.Orhan Cezmi Tuncer çekmiştir.

Sözün özüne gelelim:

Allah'u Teâlâ Nefsi Emmare'ye galip gelen gaddar dünya, dünyadan zahitlik ile Resulü Ekrem'in yolunu tutan Allah'u Teala'nın güçlü ipine yapışan, inat yollarını terk eden, keşif ve tahkika malîk olan Allah'ın teyid ve Tevfiki ile Şeyh İmam-ı Rabbaniye ilham etti.

Efendilerin efendisi, ihtiyar, Kemahlı, Rufaî, Ebubekir oğlu Mehmed oğlu Sarı Müddin oğlu Seyyidî Seyyidî Nureddin Alparslan; Devamlı olarak üzerine yağan Allah'ın nimetlerini gördü, dolayısıyla hayır ve ihsan erbabına uymayı istedi ve iyilik eserlerinin zaman sahifelerinde kalmasını murad etti.

Çünkü; kişinin eceli geldiği vakit ameli kesilir, ancak, amelinin devam etmesi sahih hadisle variddir. İşte o Resulü Ekrem'den imam mesnedlerinde rivâyet olundu. Resulü Ekrem Efendimiz buyurdu ki; "Bir insan öldüğünde amelinin sevâbı kesilir, Defter-i Amâli kapanır, yalnız:

1. Sadaka-i cariyesi (çeşme, köprü, hastahane, cami, mektep yaptırmak, ağaç dikmek, vb...),

2. İlmî bir eseri,

3. Kendisine dûa ede hayırlı bir evlâdı olan kimsenin defter-i amâli kapanmaz (Böyle amme menfaatine ait eserleri bâki kaldıkça, sevabı da devam eder).

Bunun gereği olarak, saf niyetle, Allah yolunda vakıf yaptı.

Tam ve kusursuz olarak ve din, züht, yakîn, mürüvvet, dünya ve ahiretten daha fazla nasibini almak için Allah'u Teâlâ nimetlerini andı. Onu şükr-ü senâ ve daha fazla hayır amâl ile takyid (kayd tescil) edip, Allah'ın bahşettiği malları hayır kapılarının en önemlisine, ki o, sadaka-i maziye ve bakîye-i hayr fani dünya için sarf etti. Ve bununla adaleti icra eden Paygamberler ve Hülafa-i Raşidin ve Eimme-i Mehdiyin seyyidine tabi olarak vuku edecek ahiret gününe fani âlemde azık hazırlamak üzere kalıcı hayır devamlı ihsan ve sadaka-i madiye (geçerli sadaka) en önemli hayır yollarından ki, Allah'ı Teâlâ'nın bahşettiği bazı malları sarf etti. Allah'ü Teâlânın azabından uzaklaşarak öyle ki, bu amelinin sevabını umarak ve Allah'u Teâlânın devamlı ve ebedî rızasını kazanmak amacı ile talep ederek Kur'an-ı Kerim'de bulunan ve aşağıda belirtilen şu âyetler örnek edinildi[45]:

"Hiç şüphe yok ki, erkek ve kadın sadaka verenler ve Allah'a güzel bir ödünç verenler (onun yolunda mal sarfedenler) için mükâfatları katlanır ve kendilerine cömertce bir ecir vardır."

Rûzi mahşerde, onun azık olması için günahını silip, hasenatını katlamak ve üzerine mafiretini indirmek ve üzerinden yağdırma arzu ederek; yine[46] *"O gün herkes* (dünyada) *hayır namına ne yaptı ise, hazır bulacak"* ve[47] *" Gerçekten Allah'ın kitabını okuyanlar, namazı dosdoğru kılanlar, kendilerine verdiğimiz rızıklardan gizli ve aşikâr Hâk yolunda sarf edenler asla zarar etmeyecek bir ticaret umabilirler"* meâlinden sonra, insanlar sadakasının gölgesinde gölgelenir.

Yine bir Hadis-i Şerif'de varid olduğu gibi *"Senin için hiç bir mülk yoktur. Ancak, faydalandığın ve giyip eskittiğin ve sadaka verdiğin müstesnadır"* ve bunu âyet-i kerime de güçlendirmektedir[48]: *"Sizin yanınızdaki tükenir. Allah katındaki ise, bâkidir tükenmez."* ve daha bundan başka âyet ve haber ve eserlerinde de vakıf ve sadaka-i cariye hakkında da olduğu gibi seri bir şekilde hesap ve acı hesabından korkularak Allah'u Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor[49]: *"İşte o günde onlardan kişi kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden ve çocuklarından kaçar."* ve[50] *"O gün ki ne mal fayda verir ne oğullar. Ancak, Allah'a temiz bir kalp ile varan başka!..."*

Surla çevrilmiş Felanbil Kal'ası yanında, tahrib ve helâkten himâye edilen yüce ve ikbal sahibi olan Niksar'a tabi Zedvi Köyü dışında adı geçen vâkıfın bereketli, öz ve hâlis malı ile yapılan Zaviye'nin hepsini vakfettim. Ki O'na bitişik çeşitli evler ve bahçelerle ona bağlı ve onunla ilgili olan eşyalarla olan bütün eklentileri, türlerinden ve bu zaviyeyi erkekler ve kadınların hepsine ve özellikle gelip-gidenlere vakfeyledim.

Beş vakit namazları edâ, halvetleri riayet, itaât ve ibâdet vazifeleriyle meşgul olan bütün müslüman erkek ve kadınlar oraya girebilirler. Ve istirahat edebilmeleri, uzanmaları için gerekli bütün yerler, birinde abdest bozma(tuvalet), serinleme, susuzluğunu giderme ve su içilmesi gibi ve her türlü istifade ile oradan geçip sofalarda oturmak ve orada gidip-gelmek, ayakkabılarını çıkarmak için koridordan istifade etmek, yanıbaşında yapılan ahıra hayvanlarını bağlamak sureti ile istifade ederek ve önünde yapılan hamamdan istifade edilerek,belirtilen şartlar üzerine ebedî vakıf olup, öyle ki, her ne şekil ve surette olursa olsun, ne mülk, ne miras, ne hibe, ne de satılması câiz değildir.

Ta ki, yeri ve üzerindeki mahlûkata varis oluncaya değin, ki o varislerin en hayırlısıdır ve adı geçen vâkıf zikr olunan malı ve mülkü bu vakfiyenin çıkışına kadar hiç bir fert tarafından müdahale olunmaya.

Zedvi Köyü'nün hepsi ve köye tabî mezraalar, hududu Melîk Köyü arazisi ve Büyük Nehir ve Haddadi ve Sonihsa (Sonusa-Uluköy) ve Karakaya ve Çatalan köyleri arazisine, Beyrun ve Managri arazisi hududuna ve Kızri (Kazri?) ve Sarualan?

45. Hadîd Suresi, LVII/18. âyet.
46. Ali İmran Suresi III/30. âyet.
47. Fatr Suresi, XXXV/29. âyet.
48. Nahl Suresi XVI/96. âyet.
49. Abese Suresi LXXX/36.âyet.
50. Şuara Suresi XXVI/88-89. âyetler.

Köyü arazisi hududuna ve Kaşkaya'ya ve Sivrî ve Felanbîl Köyü arazisi hududuna bütün Felanbîl ve Tekaloza Köylerinin hududlarıyla son bulur.

Felanbil ve Tekaloza Köyleri'nin hududları; bitişik olarak adı geçen Zedvi Köyü arazisi hududuna ve Mermuk Nehrine ve İspatlo Köyü arazisi hududuna ve Gökdere'de son bulur.

Bütün Sepetlü Köyü'nün hududu; Felanbil Köyü arazi hududuna ve Borabay Köyü arazisi hududuna Haddadi Köyü arazisi hududuna ve Gökdere'de son bulur.

Bütün Köy'ün sınırı; Borabay hududuna bitişik Haddadi Köyü arazisi hududu ile sınırlı ve Akdağ ve Cıvıntı ve Sepetlü arazi hududuyla sınırlıdır.

Ve bütün Melik Köyü'nün sınırı Büyük Nehre ve Sonica (Sonihsa-Uluköy) Köyü arazisi hududuna ve Zedvi Köyü arazisi hududunda biter.

Ve bütün Köy' ün sınırı; Baş Baraklu Köyü bitişiğiyle Nahislu ve Halaçlu ve Nureddinlu ve Alaca Kilise köyleriyle ve hududları bitişik olarak Gündüz Köyü arazisi hududuna ve Guz Kilise Köyü ve Büyük Nehir ve Çamurcuk Mezraası arazisi hududuna ve Tasni Köyü arazisi hududuyla son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı;Tasni Köyü ve hududu Baraklu Köyü ve Büyük Nehre ve Balaki Köyü arazisi hududuyla son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Balaki Köyü ve hududu Bağlu Dağına ve Tartma Köyü arazisi hududuna ve Kalikala arazisi hududuna ve İlcuk Mezraasıyle son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Eyüyapa Köyü'nün hududu, Bes Badi Köyü arazi hududuna ve Çandır Köyü arazi hududuna ve Ahurcuk Köyü arazisi hududuna ve Eyrak Köyü arazisi hududuna ve Efkisal Köyü arazi hududunda son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Firenkhisarı ve bunun sınırı Gölcügez ve Efkisal Köyü arazi hududuna ve Sırçalu Köyü arazisi hududuna ve Çardeğin Köyü arazisi hududuna ve Fakih Köyü arazi hududuna ve Potaş Köyü arazisi hududunda son bulur.

Ve bütün köy'ün sınırı; Kışlak Alâeddin hududu, Erek (?) Köyü hududuna ve Kuru Çay Köyü arazisi hududuna ve Orahkta (?) mezraa arazisi hududuna ve Büyük Nehirle son bulur.

Ve bütün köy'ün sınırı; Serhor Köyü'nün hududu Yebin Köyü arazisi hududuna ve Emarî Köyü ve Büyük Nehre ve Gavsan Köyü arazisi hududunda son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Gavsan'ın hududu İfgebe (?) Köyü ve Serhor Köyü arazi hududuna ve Emari Köyü arazisi ile son bulur

Ve bütün Köy'ün sınırı; Kenûsî Köyü'nün hududu Büyük Nehre ve Emarî Köyü'nün arazi hududuna ve Keyne Köyü arazisi hududuna ve Kösre Köyü arazisi hududuna ve Ayangili Köyü arazisi hududuna ve Raan (?) Köyü arazisi ile son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Baladan Köyü ve ona tabi ve bunun hududu Bogalu Dağı'na, Bedyani Köyü arazisi hududuna ve Maariz Dağı'na ve Büyük Nehre ve Kalı Kala Köyü arazisi hududuna ve Tarimne Köyü arazisi hududuna ve Yornus Köyü arazisi hududunda son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Yavtaş Köyü ve bunun hududu Frenkhisarî Köyü hududuna ve Sekis Köyü hududuna ve Azenis? Köyü arazisi hududunda son bulur.

Ve bütün Köy'ün sınırı; Panbuközü ve Karabük nahiyesi Köylerinin hepsinin hududu bitişik olarak Sonmalık Köyü arazisi hududuna ve Büyük Nehre ve Taylu Köyü arazisi hududuna ve (Kanlukaya ve Akdağ ve Kızılk'da ? son bulur.

Bu kasabaların hepsi, tahrip ve yok olmaktan korunan, Niksar'a tabî kasabalardandır.

Bazıları Yenişehir Kal'asına tabî ve bazıları Felanbil Kalesi'ne tabî ve bazıları Karakuş Kalesi'ne tabîdir.

Adı geçen Vâkıf, bu köyleri vakfetmiş olup; Allah'u Teâlâ, O'nu muvaffak eylesin, hayır yollarını müesser eylesin.

Bütün adı geçip sınırları belirtilen köylerden,mezralardan ve buna mensup olup da onlardan sayılan yerlerin bahçeleri, değirmenleri, katları[51], meskenleri, yerleri, kuleleri, kaleleri, kanalları, gözleri[52], ağaçları, kuyu ve nehirleri, hamanları, köprüleri, bahçeleri, gölcükleri, havuzları, mer'aları, çölleri, imar edilen yerleri, tepeleri, dağları, binaları ve koyun ağılları, özellikleri olan hamamı[53], çöplükleri, erkeklerin toplandığı yerler[54], öküzlerin toplandığı yer[55], çocukların oynadığı yer, kadınların ağladı yerler ve diğer gerekli şeyler, bunlara ek olan yerlerin yakın olsun veya uzak olsun eski ve yeni bütün buraya girip-çıkan hakların hepsi, yönlerinin sona erdiği vakıf yerlerdendir.Ve adı geçen yerler, Zaviye menfaatlerine aittir.

Vâkıfın şartları:

Mütevelli her zaman, güzel, çalışmasının eserlerini ve vakfedilen malların her tür istismarını ve menfaatinin korunup elde edilmesini sağlar; dilerse misli ile rayiç bedel üzerinden-kandırılmaksızın kiraya verir. Mütevelli, her yıl gelirlerinin toplamını düzenli bir şekilde açıklar. Mütevelli, vakfın menfaatlerini göz önünde bulundurarak, özendirme amacı ile kira artışı veya indirilişinde, yetkilidir. Kiraya mukavelesinde zaman tayini şart olup, üç seneden az olması lazımdır. Her yıl kiranın ödenmesi şarttır. İmaretin ihtiyacına göre, mahsul zamanda kira ödemesi başlar. Elde edilen gelirin fazlası vakfedilen Zaviye'nin imaretine harcanır. Ki o, tamirinde, imarında kullanılır. Yıkık-harap kısımlar

51. Evleri.
52. Su menbaları.
53. Mahasin-i hammam.
54. Mecabi errica.
55. Ve mealifil bugur ve siran.

onarılır. Bütün durumlarda, ehlinin (külliyenin) mâmûr olması için kullanılır.

Ve yine bundan kalan miktarla; her gün etden dört ölçek[56] ve bir ölçek pirinç ve buğdaydan iki ölçek satın alınmalıdır. Akşam ve sabah, zaviyede oturanlar ve zaviyeye gelip-gidenlere, hademelere ve komşulara pişirilip dağıtılır. Şayet, gelenlerin sayısı çoğalırsa, ki o miktar kifayet etmezse etin, pirincin miktarı arttırılır. Ve gelenlerin durumlarına göre eklenir. Ve ondan meşâyihlara[57] ve öğrencilere ve müslüman fakirlere diledikleri kadar sadaka verilir.

Her gün adı geçen zaviyede yeter derecede ekmek yapılır. Her çanak için yüzelli dirhem miktarında bir ekmek verilir. Ve yine her sene mahsulünden, yemekleri pişiren adama; on ölçek buğday ve bir ölçek atılmış pamuk ve her gün rayiç meskûk bir dirhem ile yemekten iki çanak ve ekmek,öğlen ve akşam için verile.

Her sene; ondan on ölçek buğday, ekmek yapan adama ve atılmış pamuktan bir ölçek ile her gün meskûk bir dirhem ve yemekten iki çanak öğle ve akşam ekmekle birlikte verile.

Zaviyede odun getiren kişiye her sene sekiz ölçek buğday, her gün iki çanak yemek ve ekmek ve meskûk bir dihem verile.

Her yıl yaygı yayan ve zaviyeyi, misafir odalarını, sofaları süpüren kişiye sekiz ölçek buğday ve her gün öğle ve akşam yemekten iki çanak ile ekmek ve yılda bir defa bir ölçek atılmış pamuk verile.

Ve her sene; yemek yiyenlere, yemek dağıtan nakip adlı görevliye beş ölçek buğday, bir ölçek atılmış pamuk ve her gün meskûk bir dirhem, öğle ve akşam iki çanak yemek ile ekmek verile.

Mahsulleri toplayıp yazan ve satan kâtibe; ve vakıf durumlarına bakan ve düzenleyen kişiye her yıl, onbeş ölçek buğday ve hergün mesûk iki dirhem verile.

Ve elde edilen gelirlerden; yağ, bal, gelip-gidenlere mübârek gecelerde ve bayramlarda ihtiyac miktarı kadar satın alına.

Gelirlerden kandil için zeyt[58], ihtiyaç oldukca satın alına.

Her sene, zaviyede beş vakit namazı hazır olan cemaati müslimine, edâ için salih bir kişinin imamlık yapıp, imametinde farz, sünnet ve müstehap olanlara riayet ederek, müslüman fakıhlarından istifade ve anlaşıldığı gibi oniki ölçek buğday, atılmış iki ölçek pamuk ve her gün meskûk iki dirhem verile.

Ve yine, her sene beş ölçek buğday ve bir ölçek atılmış pamuk ve iki çanak yemekle iki ekmek farz namazlarının vakitlerini bilen ve bildiren salih kişiye, ki o zaviyenin en yüksek yerinde beş vakit namaz için gündüz ve gece ezan okuyana[59] verile.

Vakfın levâzımatı:

Kullanılması gereken aletlerden kazan, tencere ve çanak, sofra tası, kaşık, bardak, süpürge, sofra örtüsü, desti, ıbrık gibi eşyaların, zaviyede misafir kalanlara lâzım oldukca kullanmaları için, ihtiyaç oldukca,ihtiyaç miktarı kadar satınalınması,

Vakfiyede önerilen miktarlar fazla geldiğinde, israf edilmemesi,

Tevliyet ve Meşihat Yönü:

Zikr edilen meşihat ve tevliyet cihetine mütevelli; muhtaç olan vâkıfın akrabalarına ve ütekâsına, evladlarına, sarf oluna, şayet, onlardan artarsa, fukara-i müslimine ve miskinlerine, yetimlerine, dullarına, borçlulara, kölelerin hürriyete kavuşturulmalarına ve daha başka ihsan yollarına sarf edile ve gelecek sene vakıf bütçesine herhangi bir miktar aktarılmaması,

Bu vakfiyenin emrini üstlenen, tevliyeti deruhte eden kişinin; vakfedilen mahsülden alması, kullanması helâldir. Ki o, tevliyet şartını yerine getirmeye dönük çalışmaları yeterli derecede ciddiyetle yapacaktır, uygulayacaktır.

Meşihatı üstelenen Şeyh Efendi'ye, yıllık gelirin (?) dörtte birinin verilmesi,

Vakfedilen zaviye ne zaman harap olursa; öncelikle mütevelli, bütün mahsüllerin gelirini zaviyenin aslının imarına sarfederek, diğer konulara masraf yapmaması, şayet zaviyenin imarı ve ıslahı mümkün olmadığı takdirde; mütevelli her yıl bütün vakıfın malını imaretin sadakasından sonra, vâkıfın önerdiği beşte biri ve dörtte biri mütevelliye ve şeyhe ve fukara-i müsliminin menfaatine Allah'u Teâlâ, ki o varislerin en hayırlısıdır, dünya ve üzerindeki insanlar varis oluncaya kadar sarf oluna.

Allah'u Teâlâ;adı geçen vâkıfın bütün yazdığı adı geçen cihetlere şerh ve şart edildiği üzere, doğru ve dinî hükümlere uygun olarak vakf ve habs edip bu vakfı kurdu. Gerektirdiği aslını içeren ve engellerden arınmış olarak; dünya durdukça satılamaz, hibe edilemez, rehin verilemez, miras edilemez, yok olunamaz, kayb olunamaz, her ne şekil ve sebebden dolayı muhalefet edilemez. Aksine, ebedî olarak, dünya kaldıkca şartlarına uyulması gerekir. Şartları değiştirilemez.

Bu vakfiyenin açıklanan şekli ve şartları üzere; hükümdarlar ve kadılar, hâkimler, baştakiler ve sondakiler, asıllara ve vekillere tabî olan ve diğer akıl sahiplerine giren, Allah ve ahiret gününe inanan mü'minlerin, bu vakfın sebeblerini inkitaya uğratılmaları, değiştirilmesi, aslâ câiz değildir, helâl değildir.

Kim aslını bozup, faydasının kesilmesine teşebbüs ederse; şartla da olsa, Allah'ın ve lânet

56. Men, ölçü birimi, 18 litre.
57. Sedâtlara.
58. Zeytinyağı
59. Muvakkitlik ve müezzinlik yapan personel.

edenlerin lâneti, bütün insanların ve meleklerin lâneti O'nun üzerine olsun. Allah'u Teâlâ O'nun ne farz ne nafile ne fidye ne de tevbesini kabul etsin.

Bu vakfiye[60] sahipleri, âdil, hâkim huzurunda yargılanacaklar. Ki, Kur'an-ı Kerim şöyle buyurmaktadır[61]: *"O gün zalimlere özür dilemeleri fayda vermeyecektir. Onlara lânet vardır. Ve onlara yurdun (cehennem) kötüsü vardır."* Hatırla ki[62], *"O gün yer başka yere,gökler de başka göklere çevrilecek ve insanlar tek ve Kahhar Allah'ın huzuruna çıkacaklardır."*

İnşallah, Allah'u Teâlâ, vâkıfı en iyi mükâfatıyla mükâfatlandırsın. Ve bütün bu vakfiyenin tevliyetini ve meşihatını ve şartların icra edilmesini adı geçen mahsüllerin yerlerine harcanmasını ve ondan çıkan emirlerin yerine getirilmesini hayatta bulunduğu müddetce kendisine şart etmiştir. Vefatından sonra, bütün bunların tevliyeti şartların yerine getirilmesi akıl ve dindarlık yönünce en rüşt olan evladın evladı evladı evladına, nesilden sonraki nesline, karından sonraki karına, sonundan sonraki sonuna, erkek çocuklarınadır. Şayet, Allah korusun bunlar, son bulurlarsa, aynen yukarıdaki gibi kız çocuklarınadır. Şayet yine; zürriyeti ne neslinin kesileceği ve münkariz olacağı anlaşılırsa, o vakit bütün bunların tevliyeti ve meşihatı, açıklanan üzere azatlı köle ve onların çocukları içindir.

Şayet, bunlar da münkariz olurlarsa, adı geçen şehirde ki, kadı[63] tevliyeti üstlenir. Açıklanan şart üzere, bu vakfiyeyi icra etmek için ahali arasında vukubulan anlaşamamazlığı çözen, sulhe kavuşturan kadı tevliyeti[64] üstlenir.

Eğer, adı geçen bu şehirden kendi zürriyeti boşalırsa[65], vakfın bütün gelirleri fakir ve miskinlere sarf olunmalı. Bu vakfiyede icra edilenlerin doğru olduğuna ve fesadında kavgaya götürüldüğü takdirde, hükümleri icra eden ehli islâm hâkim huzurunda yargılanması ve onun hükümleri ve icra eden ehli islâm hâkim huzurunda yargılanması ve o'nun içtihad ve mezhebi ve itikadı bütün, bunlann hepsinin sahih[66] ve lüzumlu olduğuna dair hükümdür.

Bu vakfiyeyi ihtilâf ve hilâf yerinden çıkarıp, ebedî vakıf olarak vakfedip, gereğince vâkıfın hükümlerini yerine getirdi. Ve vakfiyeyi vakıf babında isbat edip, meşhur hükümlerden kabul edildi. Vâkıf, bizzat bütün söylediği cümlelere, huzurumda şahitlik etti. Bu vakfiyenin evvelinden sonuna kadar ona eklenen ve izafe edilen[67] hükümlere de sözlü olarak ve şer'an da şahitlik etti. Ve Allah'u Teâlâ'nın şahitliği yeterdir.

Ki O Allah; kulları yargılayan ve daha sonra bütün Melâikeleri, Peygamberleri, evliyaları mükâfatlandırandır. Vakfiyenin sonunda adları geçen şahitleri de mükafatlandıracağı umulur...ve hamd öncesinde ve sonrasında Allah'a mahsustur. Ve Allah herkese yeter ve yargılayıcıdır. Ve o ne güzel yardımcıdır. Sâlat ve selâm gizli ve aşikâr Peygamberimizin üzerine olsun.

655'de[68] mübârek Ramazan ayının ortalarında yazma ve şahitlik işleri gerçekleşti.

Şahitler:

Adı geçen vâkıf bütün gördüğüne şehâdet eder.

Ali oğlu Süleyman
Allah, akibetini iyi etsin.

Ona şahitlik ediyoruz,
Mevlânâ Osman oğlu Ömer Mevlânâ Bahaeddin.

Ona şahitlik ediyoruz,
Hüseyin oğlu Ali.

Ona şahitlik ediyoruz,
Abdülaziz oğlu Yusuf....Mevlânâ Sinan.

Ondakine şahitlik ederiz,
İsa oğlu Mahmud Mevlânâ Bedreddin.

Ona şahitlik ederiz,
Abdullah oğlu Torumtay.

Ona şahitlik ederiz,
Sivaslı İbrahim oğlu Ali.

Ondakine şahitlik ederiz,
Sünç oğlu Arslan Toğmuş

Ondakine şahitlik ederiz,
Kaan Aytoğmuş oğlu Emir Arslan.

Ondakine şahitlik ederiz,
Mehmed oğlu Mevlânâ Sadreddin Sadr.

Ondakine şahitlik ederiz,
Süleyman oğlu Mevlânâ Alâeddin Ali.

Ondakine şahitlik ederiz,
Ali oğlu el-Hac Sinaneddin Yusuf.

Ondakine şahitlik ederiz,
Bakkal Hıdır oğlu el-Hac Hayreddin Halil.

Ondakine Şahitlik ederiz,
Ali oğlu el-Hac Mahmud.

Ondakine şahitlik ederiz,
İbrahim oğlu Mevlânâ Saâdeddin Mes'ud.

Ondakine şahitlik ederiz,
Abdülkerim oğlu Mehmed oğlu Mevlânâ Muhyiddin.

60. Sadaka.
61. Mü'min Suresi, XL/52, âyet.
62. İbrahim Suresi, XIV/48, âyet.
63. Hâkim.
64. Vakfın idaresini.
65. Alparslan (Zedvi), Beldesi, Niksar ve Niksar'a tabi kasabalardan yani bugünkü, idari taksimata göre Amasya ve Taşova denmesi daha doğrudur.
66. Doğru.
67. Kadı tarafından eklenen.
68. Eylül 1257 M.

AMASYA-TAŞOVA ALPARSLAN BELDESİ SEYYİD NUREDDİN ALPARSLAN ERRUFAİ OĞLU SEYYİD FETTAH SİLSİLESİ

Lâ ilâhe illallah Muhammed'ün Resulullah[69]
Huve'l-Aliyyü'l-A'lel-Vahhâb[70]

Bismillâhirrahmanirrâhim,

Nesli birbirinden türemiştir. Resulullah (S.A.V.) şöyle buyurdu: *"Kıyamet günü, dört sınıfa şefaât edeceğim. Bunlardan birincisi, zürriyetime ikrâm edenler, ikincisi O'nların ihtiyaçlarını giderenler, üçüncüsü sıkıntıda olanlara koşanlar ve dördüncüsü kalb ve lisanı ile onları sevenler"...*[71]

Bismillâhirrahmanirrâhim,

"Allah kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan Allah'tır. O Hay ve Kayyumdur. Kendisini ne uyku yakalar, ne de uyuklama semâvat ve arzda bulunanların hepsi O'nundur. İzni olmadan, katında hiç bir kimse şefaât edemez. O, kullarının yapmakta oldukları ve önceden yaptıklarını bilir[72]*O'nun dilemesi hariç, insanlar onun ilminden hiç bir şeyi tam olarak bilemezler. O'nun kürsüsü*[73]*gökleri ve yerleri içine alır. Onları koruyup-gözetmek, kendisine ağır gelmez. O yücedir, büyüktür. Dinde zorlama yoktur. Çünkü doğruluk, sapıklık ve eğrilikten ayırt edilmiştir. O halde kim tagutu inkâr edip Allah'a sığınırsa, sağlam kulpa yapışmıştır ki o hiçbir zaman kopmaz. Allah işitir ve bilir."*[74]

Salat ve selâm, bütün yüce din imamlarının üzerlerine olsun.

Hamd, neseplerin şerefini şan ve övgü itibarıyle değerli bir cevher bağı vasıtası kılan, menkıbeler meyanında büyük zatları izzet ve ikrâm sahibi olarak tayin eden zikir ve vasıf yönünden dünyanın en yüce olanları kabile efendisi kılan ve yine beşeriyeti sudan yaratıp, onu nesepçe akraba kılan Allah'a mahsustur.

Ben-i Adem'den olan Halil İbrahim zürriyetini, fazilet ve yüceliklerıyle ikrâm sahibi kılan Allah'ı noksan sıfatlarından tenzih, kemâl sıfatlarıyla tesbih ederim. Yine onları güzel ahlâk ve yüce meziyetlerle şereflendiren, kâinatta en yüce nesep olarak tanıtan, has ve avam[75] arasında aziz kılan Allah'ı tesbih ederim. Allah'ü Teâlâ şöyle buyurmaktadır[76]: *" Ey insanlar, doğrusu biz sizi bir erkekle bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi milletlere ve kabilelere ayırdık. Mukahhak ki, Allah yolunda en değerli ve en üstün olanınızı, O'ndan en çok korkanınızdır."*

Kinane kabilesine mensup, Ben-î Adnan nesline dayanan Mudur Kabilesinden Kureyş ve Haşim-î soyundan, en mükemmel din ile gönderilen Abdülmuttalib'in oğlu Abdullah oğlu Hazret-i Muhammed'in üzerine âli ve ashabına müjdeye mazhar olan ve ahiret günün kadar nesebi devam edenlerin üzerlerine salat ve selâm olsun.

Bundan sonra konuya gelelim:

Din ve devlet mensuplarının gönüllerine, Hz.Nuh Gemisi kesin nasla söylediği sabit olan *"Kim binerse kurtulur. Kim geri kalırsa boğulur"* düsturunda olduğu gibi ehli beyt'e intima ve intisab edenlerin saadet sahibi oldukları gerçeği gizli değildir. Yine kesin delille sabittir ki, ins ve cinlerden Allah'ın kitabına ve ehli beyt'e uyanlar, yüksek cennet mertebesini kazanmak bakımından güçlü bulunmaktadırlar.

Bu silsilenin ceddi olan Hazret-i Muhammed, Bu silsile içine ikrâm edilenler, sıfatını kullanmasının yanında Kur'an-ı Kerim'de de bu silsile-i tayyibeye mensup olanlar hakkında varid olan âyet-i kerime de *"kökü yerde (sabit), dalları gökte olan bir ağaca"* benzetildiler. Her şanlı kişi bu şecereye ulaşmaktadır, Allah istediği kişiyi nuruyla hidâyede erdirir.

Her kalem sahibinin bu silsileyi anlatmakta aciz kaldığı, kendilerinden, sevgiden başka bir şeyin istenmediği, cömertlik elbisesini giyen bu soyun övülmesinde dilin yetersiz kaldığı, Kur'an-ı Kerim'de belirtildiği gibi[77] *"Ey ehli Beyt, Allah sizden sadece şek ve şüpheyi*[78] *gidermek ve sizi tertemiz yapmak istiyor"* şeklindeki Allah'ın lutuflarına uygun sıfatlara sahip olan, hakikat arayışı içerisinde olan, denizin derinliklerindeki gerçekleri yorulmadan araştıran, iyileri sayılmayan, hedefine ulaşmak için sonsuz caba sarf eden bu nesil Hz.Muhammed (s.a.v) neslidir. Bu nesil; güneşden daha açık, daha parlak, makam yönünden büyük yıldızdan daha yücedir. Binaenaleyh, bu neslin büyük evlâdları, en bilgin halifelerin, emiri'l mü'minin torunlarıdır. Resûl-i Ekrem'deki öz ve yüce değerleri kendisinde toplayanlardır. Allah'ın ipine sımsıkı yapışan sâdâtların[79] ve güzel ahlâkın kaynağı olan bu nesil, Abdumenaf ailesine mensup olanlardır. Bu yazının sahibi, sâdâtlar, sultanlar, emirler, ulemâlar ve bütün halkın yanında celâl, hakikât, şeriat, tarikat, takva, yüce, kerem ve din sıfatlarıyla ma'ruftur.

Efendiler Efendisi[80] şeref ve saadet kaynağı Seyyid Haşim oğlu, Seyyid Hüseyin oğlu, Seyyid Hasan oğlu, Seyyid Mehmed oğlu, Kasım oğlu Seyyid Ahmed oğlu Seyyid Hanbel (?) oğlu Seyyid Fettah oğlu Seyyid Nureddin oğlu Seyyid Ebubekir oğlu Seyyid Kalender oğlu Seyyid Seyyid oğlu Seyyid, Cüneyd oğlu Seyyid Yakub oğlu Seyyid Musa oğlu Seyyid İbrahim oğlu Seyyid Ömer oğlu

69. Allah'dan Başka bir ilâh yoktur, Hz.Muhammed O'nun elçisidir.
70. O Yücelerin en yücesi ve en çok bağışlayanıdır.
71. Okunamadı.
72. O'na hiç bir şey gizli kalmaz.
73. Tahtı.
74. Bakara Suresi, 255-256. âyetler.
75. Halk.
76. Hucurât Suresi, 13. âyet.
77. Ahzap Suresi, 33. âyet.
78. Kötü huyları.
79. Efendilerin.
80. Seyyidü's-Sâdât.

Seyyid Haydar Kızı Huban Hatun oğlu Seyyid Muhammed, Seyyid Ca'fer oğlu Seyyid Abdullah oğlu Seyyid Ali oğlu ile tanınan Sadât nezdinde bilinip ve kabül edilen bir zattır.

Lâkabı asrının velîsi, dünyanın kutbu ve saadet kaynağı Seyyid Sadat oğlu Tacü'l-İslâm'dır. Yani, Hasan'ın ve Aziz Hamza ve es-Sami Ben-i Hamza es-Sabir'in babasıdır (Allah'ın rahmeti ve mağfireti O'nun üzerine olsun). Annesi Ümmü Veled'tir. O, İbrahim Emrah'ın kardeşidir. Altı çocuğu vardır. Bunların beşi erkek, biri kızdır. Erkek çocukları Hasan Kasım, Abdülaziz, Tacül-İslâm Ca'fer ve Muhammed Sadık'tır. Kızının adı Şehriban'dır. Yaşı 88'dir. Mezarının yeri Şiraz'da bilinmektedir. Ayrıca O'nun şeceresi Ebu Talip oğlu Ali oğlu İmam Hüseyin oğlu imam Zeynelabidin oğlu Muhammed Bakır oğlu imam-ı Ca'fer Sadık oğlu İmam-ı Musa Kâzım oğlu'na dayanır. Hazreti Hüseyin'in annesi Peygamberler Peygamberi Hazreti Muhammed (s.a)'in kızı Hz.Fatime (a.s)'dır. Hz. Muhammed (S.a.v.) şeceresi Hz.Adem oğlu Şit oğlu Anuşer oğlu Kaynan oğlu Mehalibi oğlu Zed oğlu Annuh (İdris) oğlu Müteveşlih oğlu Melik oğlu Nuh oğlu Sam oğlu Erfahşt [81] oğlu Salih oğlu Hud oğlu Falik oğlu Arg'uy oğlu Saruh oğlu Nahur oğlu Taruh oğlu Azer oğlu İbrahim oğlu İsmail oğlu Kaytar oğlu Haml oğlu Nabt oğlu Selman oğlu Memsa oğlu Elyesâ' oğlu Eddi oğlu Edd oğlu Haml oğlu Adnan oğlu Muid oğlu Mudur oğlu İlyas oğlu Mudrik oğlu Haşim oğlu Kinane oğlu Nasr oğlu Mâlik oğlu Galip oğlu Luy oğlu Kâb oğlu Murra oğlu Kilab oğlu Kusay oğlu Abdümenaaf oğlu Haşim oğlu Abdulmuttalib oğlu Abdullah'a dayanır. Bu nesil, Hz.Adem ve eşi Havva'dandır. Hz.Adem'in lâkabı Tercâyil, künyesi Ebu'l-Kabil ve Ebu'l-Beşer'dir. Topraktan yaradılmıştır.

Cenâb-ı Hak Havva'yı Adem Aleyhisselam'ın sol kaburga kemiğinden yarattı. Bu neseb Seyyidü'l-ensab, bilgin ve fazilet sahibi Seyyid Abdülhamid el-Hüseyin oğlu Bahaüddin Seyyid Ali'nin sözlerine istinaden doğru ve açıktır.

Sadatlar nezdinde Kübeyl lâkabıyla bilinen Ali oğlu Mehmed oğlu Ali oğlu Seyyid Ebu'l-Hasan'ın şeceresi ile Zirvetü'l Hasan olarak tanınan, Hasan oğlu Kasım oğlu Mehmed oğlu neseb bilgini Seyyid Şemseddin'in şeceresine mutabiktır. Bu şecere Seyyid Muhammed Meşan'dan iktibas edilerek menşuru'l-atik'ten şure-i cedidde geçirilmiştir. Kerbelâ Nakiblerinden Seyyid İdris oğlu Seyyid Ali Binnazar Seyyid Sultan Hülle Kadısı Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Ali ve Seyyid Şerafeddin Nağmu'l-Hüseyni Seyyid Muhammed Meşan'ın oğludur. Bu şecere mübarek Ramazan ayının sonlarında 996[82] yılında yazılmıştır.

Bu şecere güneşden daha açık ve parlaktır. Dünden daha doğrudur. Acizâne Eşraf Nakibi Seyyid Yunus Seyyid İbrahimü'l-askerî el -Hasanî el-Hüseyni'den yazılmıştır. Mühür[83]

Bu şecerenin muhteviyatı, ben acizâne Eşraf Nakibi Seyyid İsa el-askerî el-Hasani el-Hüseyni oğlu Seyyid Mehmed huzurunda yazıldı. Mühür.

Buna Niamü'l-Hüseyin oğlu Seyyid Şerafeddin Şahitlik etti.

Ben Allah'ın aciz kulu Seyyid İbrahim el-Hasaniyi'l-Hüseyni oğlu Seyyid...şahitlik ettim. Allah onları affetsin. Mühür.

Buna Basralı Şeyh Davud oğlu Şeyh Hasan şahitlik etti. Allah O'nun akıbetini ihsan eylesin.

Bağdadlı el-Hac Muhammed oğlu el-Hac Mansur yazdı .

***

Fi 10 Nisan sene 328 tarihli es-Seyyid-i Nureddin Hazretlerinin zaviyesinde olan eşyaki, nuhas ve yatak ve kilim ve çul ve çuval ve herneki var ise cümlesini beyan eder. Fi 10 Nisan 328.

Seyyid Nureddin Zaviyesi'nde 10 Nisan 1912 tarihinde yapılan sayıma göre düzenlenen bir belge de aynen şöyledir:

Nuhas Adet	
1 Büyük kazan	**Aşağı oda takımı**
1 Büyük Şıra leğeni	1 Makat kilimi
1 Küçük kazan	2 ..... yasdık
1 Kulplu kazan	3 Aşağı oda takımı iki kilim
1 Çorba kazanı ma'a kapak	5 ve yastık
3 Büyük-küçük tava	7 ev döşek aded
2 Bakır Ademi (?)	6 ve yorgan adet
2 Büyük Divan sinisi	**Yukarı Bü.Od.Tk.Beyanı**
2 Koltuk Sinisi	2 kilim büyük ve küçük
1 Börek sinisi	2.....kilimi adet
3 Çorba Leğ.(Büy.-Küç.ve Ort)	1 Seccede adet
3 Çorba tası (Büyük-küçük-orta)	11 Makat yastığı
3 Langir (büyük-küçük -orta)	1 Sert döşemesi.....
4 Dingilli ma'a kapak	2 Minder adet
3 Tahan (büyük -küçük-orta)	5 Peşkir adet
1 İlistir(?)	2 Ala döşek
1 Kulaklı mıklem ma'a kapak	3 Arzıyad döşek
1 Hamam tası	5 Yorgan adet
2 Ibrık aded	6 Yüz yastığı
2 Ibrık adet	4 Çarşaf adet beyaz
2 Çini kâse ma'a kapak(?)	2 boyalı çarşaf
4 Bu dahi	5 sandalye adet
2 Abdest Leğeni, biri kapaklı	3 sandalye minderi
2 Balta, büyük- küçük	2 Namazlığı adet
1 Kazma adet	**Ve Küçük Oda Takımı**
2 Kürek adet	1 Kilim makat adet
1 Kahve tavası	1 Cicim adet
2 Saçayak (büyük)	1 Çul adet
1 Ocak eşeği	7 Makat yasdığı
1 Bel adet	1 Makad döşemesi
1 Mangal adet	Ala olarak 1 kahve takımı
4 adet Çul ve Astarı	

Tekiyyenin hayvanatları beyan olunur.

reisü adet Ester ma'a takım
1 Hımar ma'a takım
1 Karasığır ineği ma'a körpe
1 Tosun

İlmühaber oldur ki, 328 senesi Mahi Nisanı'nın 10. gününden bit itibar es-seyyid Nureddin Hazretlerinin zaviyede, odalarda ve ahurda olan hayvanatlar .... cümle eşyaları bu def'a şeyhi oğlu Osman Ağa yedinden teslim aldığıma dair yedine ilmühaber it'a kılındı. 10 Nisan 328 Abdurrezak oğlu Tahir.

Temamen teslim aldı.

81. Efrahşat.
82. Temmuz 1588
83. Mühür okunamadı.

Seyyid Nureddin Vali [84] oğlu Seyyid Fettah
(Allah sırlarını takdis etsin.)

Seyyid Nureddin oğlu Seyyid Ebubekir
Seyyid Ebubekir oğlu Seyyid Kalender
Seyid Kalender oğlu Seyyid Seyyid
Seyyid Seyyid oğlu Seyyid Cüneyd
Seyyid Cüneyd oğlu Seyid Yakub
Seyyid Yakub oğlu Seyyid Musa
Seyyid Musa oğlu Seyyid İbrahim
Seyyid İbrahim oğlu Seyyid Ömer
Seyyid Ömer oğlu Seyyid Haydar
Seyyid Haydar Kızı Seyyide Huban Hatun
(Seyyid Şa'ban Bey'in Hanımı)

Seyyid Nureddin oğlu Seyyid Adil
Seyyid Adil oğlu Seyyid Ahmed
Seyyid Ahmed oğlu Seyyid Adil
Seyyid Adil oğlu Seyyid Ahmed
Seyyid Ahmed oğlu Seyyid Ferrah Velî
Seyyid Ferrah oğlu Seyyid Şa'ban Bey
(Huban Hatun'un Kocası)

Seyyid Şa'ban Bey oğlu Seyid Muhammed
Seyyid Muhammed oğlu Seyyid Ali

Muhammed oğlu Seyyid Ali, Allah'na rahmet etsin. Yaşı103 senedir. Ölümü 1147 (1734 M.) O Salih, abid, kerâmeti görülen bir zattır. Gemide hayatını kaybedip mübarek cesedi Akdeniz'e bırakıldı.

Seyyid Ali Oğlu Seyyid Ömer

Allah O'na rahmet etsin. O Salih, abid ve kerâmeti görülen bir zattır. Yaşı 90 senedir. Ölümü 1163/1749M.yılındadır. Amasya'da Pir İlyas Türbesi yanında medfundur. Allah o'na rahmet etsin.

Seyyid Ali oğlu Seyyid Ahmed

Seyyid Ali oğlu Seyyid Ahmed,salih ve abid, kerâmetiyle meşhur bir zattır.85yıl yaşadı.Ölümü 1183/1769 M. Amasya'da Şeyh İlyas Türbesi civarında medfundur. Allah her ikisine de rahmet etsin.

Seyyid Ali oğlu Seyyid Ali [85]

Seyyid oğlu Seyyid Ali. Allah O'na rahmet etsin. O, ilmiyle âmil, kerâmeti görünen bir zattır. Yaşı 46'dır. Ölümü 1185/1771 M.'tedir. Amasya'da Halfe Makberesinde medfundur.

Seyyid Ali oğlu Seyyid el-Hac Mustafa Kâmil

Boş Boş Boş Boş Boş

84. Bkz. 36. dipnot.

85. Eser, Seyyid Ali oğlu Seyyid Ali zamanında, takriben 1771 M. tarihlerinde kaleme alınmış olmalıdır(?)

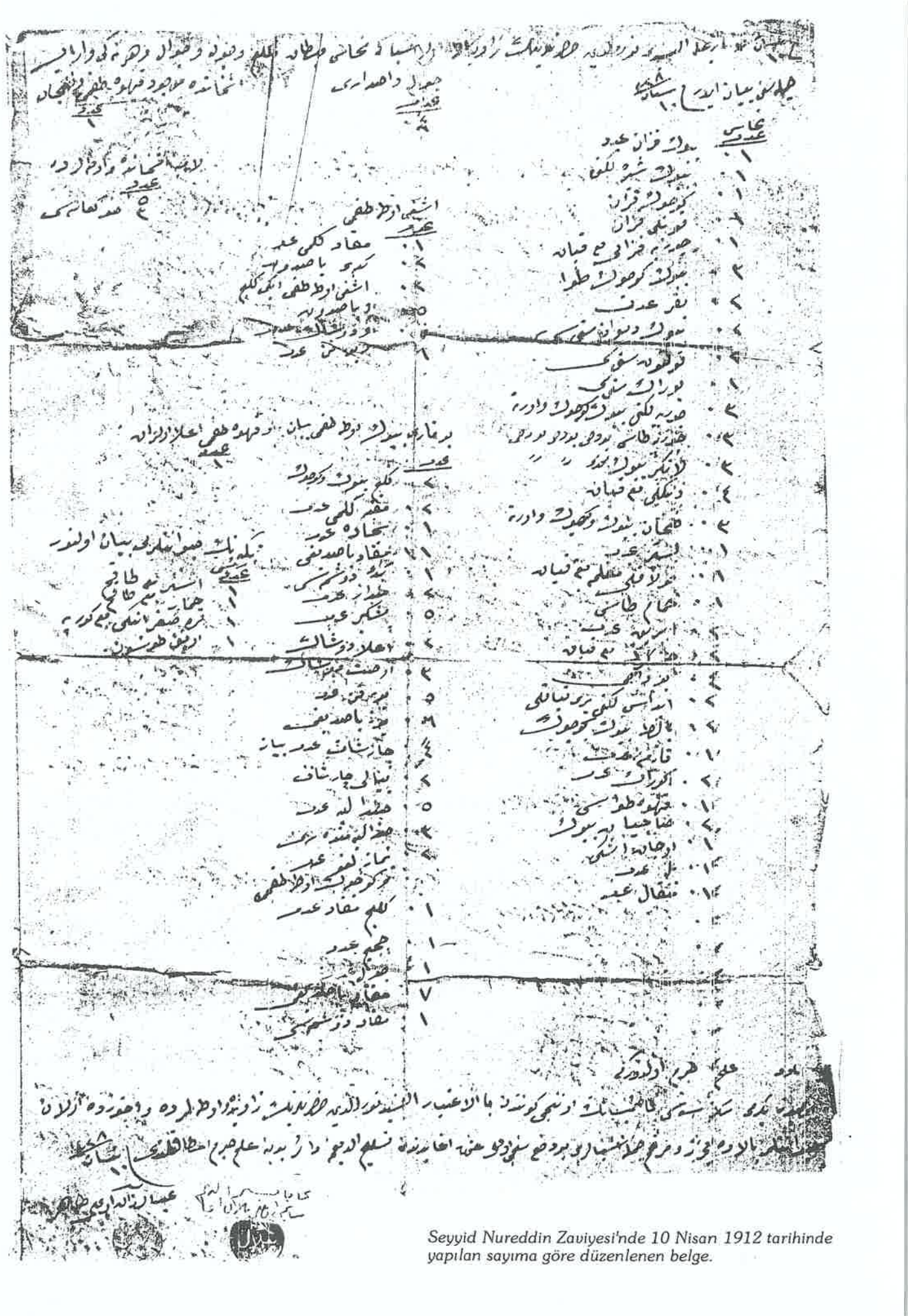

Seyyid Nureddin Zaviyesi'nde 10 Nisan 1912 tarihinde yapılan sayıma göre düzenlenen belge.

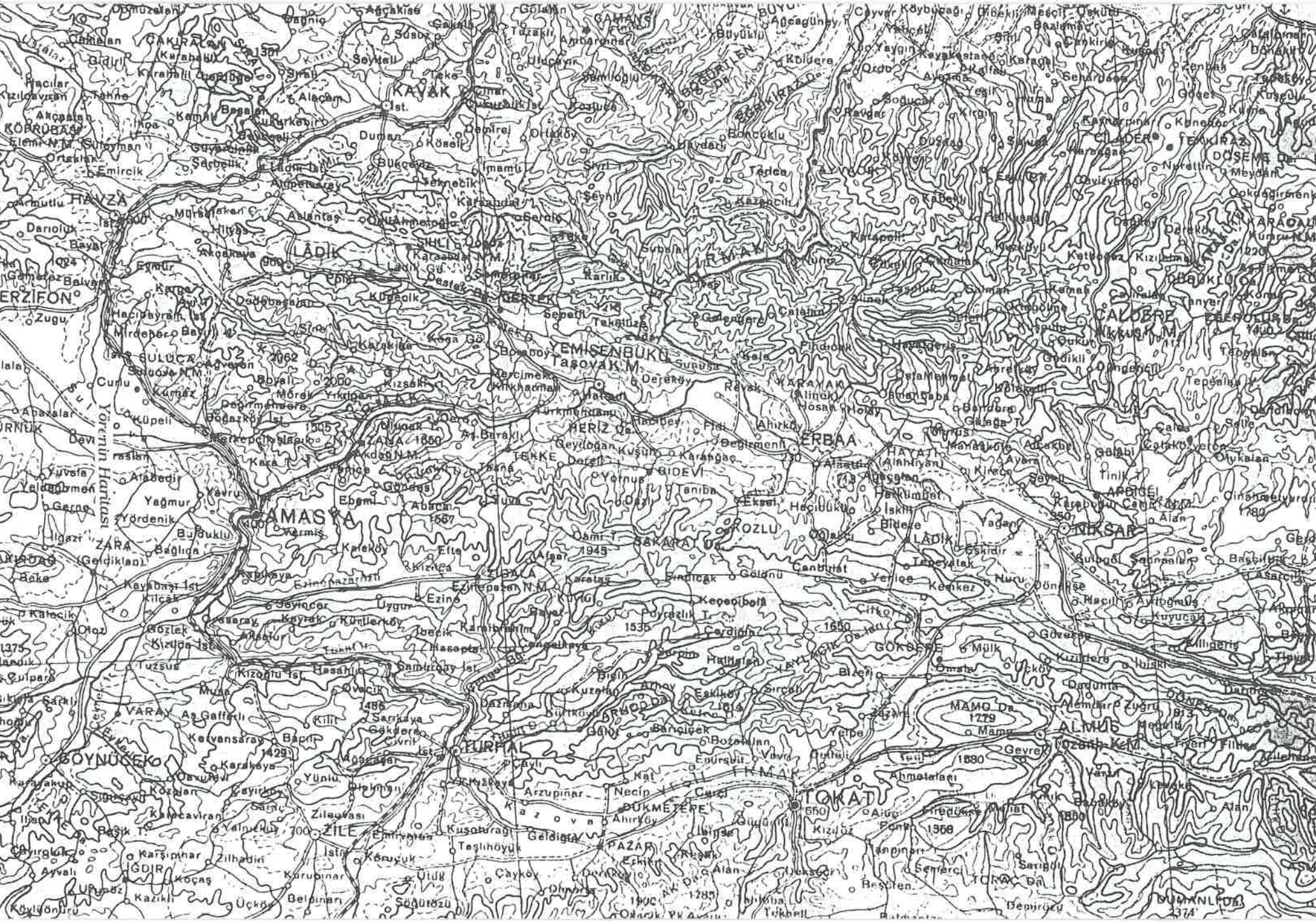

KAVAK
HAVZA
LÂDİK
ERZİFON
SULUCA
YEMİŞENBÜKÜ
Taşova K.M.
ERBAA
CALDERE
NİKSAR
AMASYA
ZARA
ZİGALA
TURHAL
GÖYNÜCEK
ZİLE
TOKAT
ALMUS
Tozanlı K.M.
MAMO Da.
GÖKDERE
KOZLU
BİDEVİ
HERİZ Da.
TEKKE
Yörenin Haritası

Resim 1: Samsun-Ladik Seyyid-i Ahmed-i Kebir er-Rufai'nin Türbesi.

Resim 2: Seyyid Ahmed-i Kebir Türbesi'nin kapısının üzerindeki Kitabe.

Resim 3: Türbenin bahçesindeki çeşme üzerine sonradan konan ta'lik kitabe.

Resim 4: Eski Zuday, şimdiki Alparslan Kasabası genel görünüşü.

Resim 5: Amasya Taşova Alparslan Kasabası Seyyid Nureddin er-Rufai Türbesi ve Camii'nin şimdiki durumu.

Resim 26: Orjinal kriptanın bugünkü durumu.

Resim 27: Türbenin haziresinde bulunan Rufai mezar taşından biri.

Resim 28: Türbenin haziresinde bulunan Muharrem 761 tarihli mezar taşı.

Resim 29: Yolpınar Köyü'nde bulunan XIV. yüzyıl'dan kalma hamam.

Resim 30: Yolpınar Köyünde bulunan Kasım Paşa Medresesi.

Resim 31: Medreseden detay.

SEYİT NURETTİN TÜRBESİ

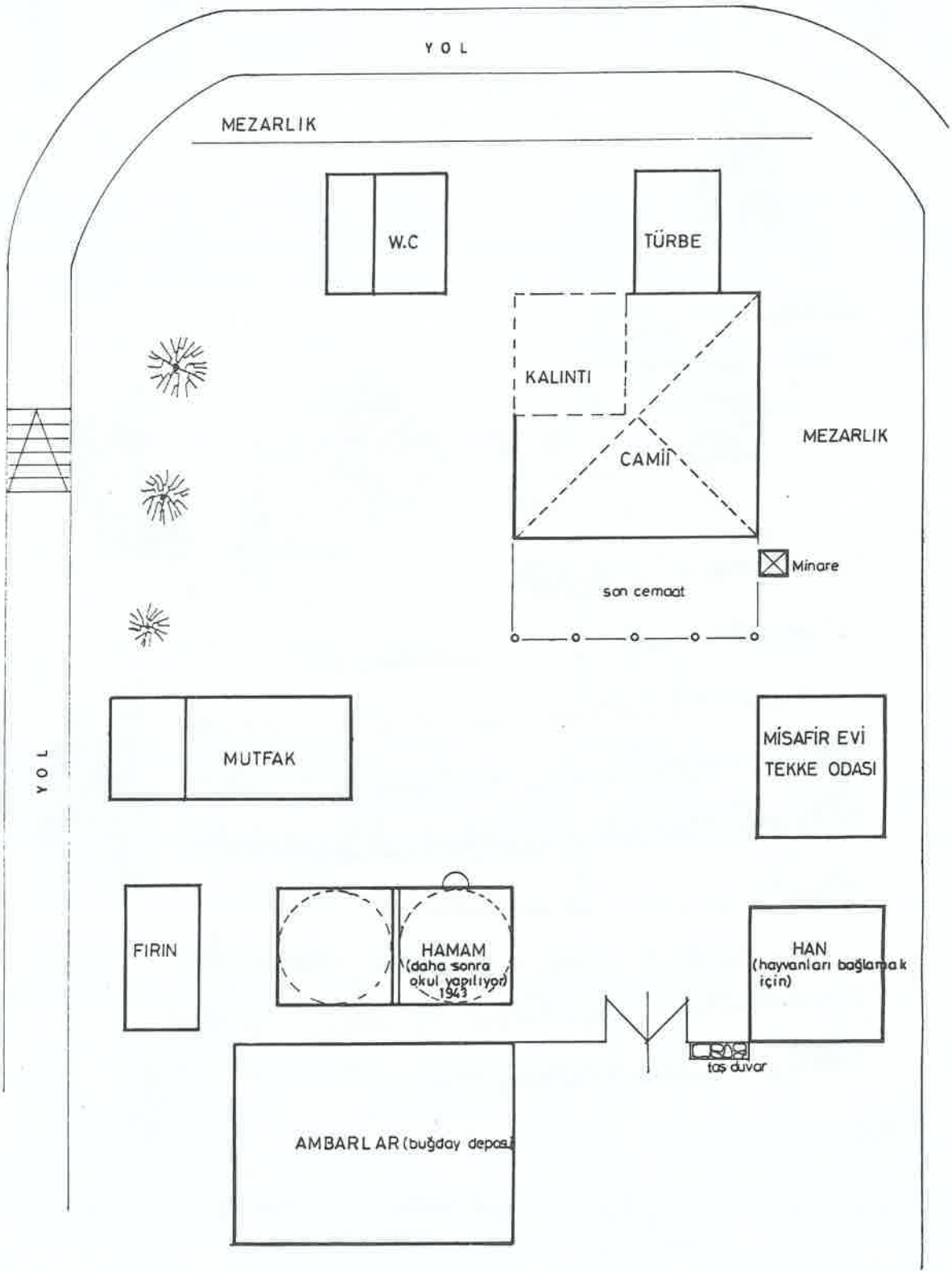

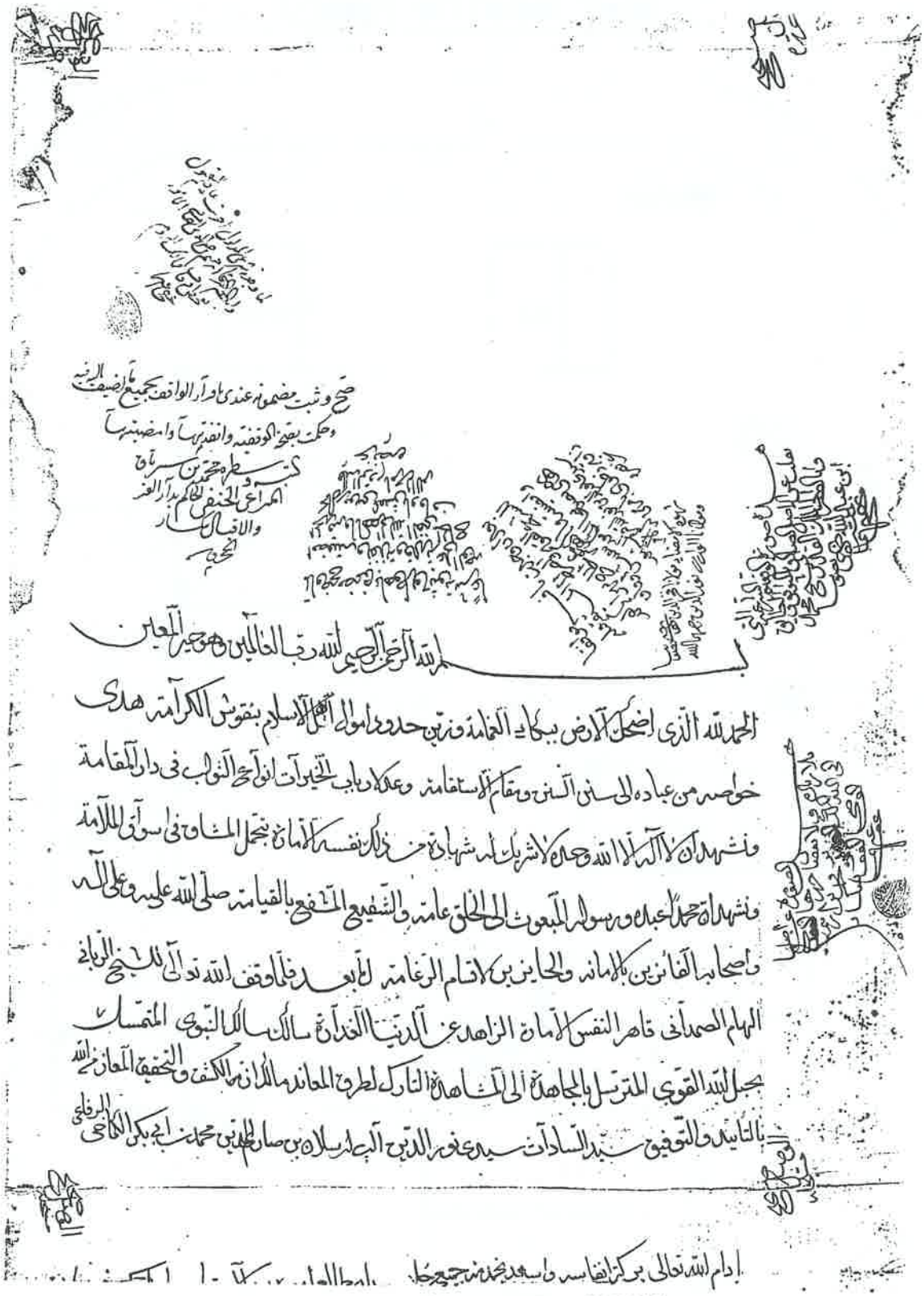

Seyyid Nureddin er-Rufai'nin 1257 tarihli Vakfiyesi.

أدام الله تعالى بركاته أنفاسه وأسعد بمجده من جميع مجالسه بأه طالع أمره بعين الاعتبار وأجل فكره في مجاري
الاختيار رأى نعم الله سبحانه وتعالى عليه متواترة وأحسانا يأدبه على مزاج أيامه متفاطرة فأراد أن يقتدي
بأرباب الخيرات والإحسان ويبقى آثار مبراته في صحايف الزمان لأن المرء إذا جاء أجله ينقطع عمله إلا ما ورد الخبر
الصحيح على جريانه وذلك ما روي في مسانيد الأئمة عن النبي صلى الله عليه وسلم أنه قال إذا مات ابن آدم انقطع
عمله إلا عن ثلث صدقة جارية أو ولد صالح يدعو له أو علم ينتفع به فمقتضى ذلك وقف وتصدق وتسبيل بنية صالحة عن شائبة
الرياء وطوية صافية النية والضيا لأنه لما ذكر نعم الله تعالى إلى بفضل ربها عليه من كمال القوة والدين والورع واليقين
والتقوى والمروة وحظه الأوفر من الدنيا والعقبى وتصيبه الأكثر من الآخرة والأولى أراد أن يقيدها بالشكر والثناء
وأكدها بأعمال البر والدعا فحمد الله وأثنى عليه وصرف بعض ما أعطاه الله تعالى إلى ما هو أتم أبواب البر وجعله صدقة
ماضية وبرا باقية وذخيرة ليوم الفاقة وعدة إذا حضر الحافر أقداء سيد المرسلين والخلفاء الراشدين والأئمة المهديين
الذين قضوا بالحق وبه كانوا يعدلون وجاهد في الله الغاية وابتغاء طولة العميم لوجه الله تعالى وطلبا لرضائه وهربا من أليم
عقابه ووبيل عذابه في قوله تعالى إن المصدقين والمصدقات وأقرضوا الله قرضا حسنا يضاعف لهم ولهم أجر كريم ورغبة في
أن يقبض عليه سابغ غفرانه ويمحو الله بذلك سيئاته ويضاعف حسناته وليكون ذلك ذخرا له يوم فاقته وفقره يوم حشره
ونشره يوم تجد كل نفس ما عملت من خير محضرا إن الذين يتلون كتاب الله وأقاموا الصلاة وأنفقوا مما رزقناهم سرا
وعلانية يرجون تجارة لن تبور وبطلا بطل صدقة وبحلية بحسم مثوبته كما ورد عن النبي عليه السلام في الحديث حيث قال
ليس لك من مالك إلا ما أكلت فأفنيت أو لبست فأبليت أو تصدقت فأبقيت وذلك يدل قوله تعالى ما عندكم ينفد وما عند الله باق
إلى غير ذلك من الأخبار والآيات والآثار والبينات ورهبة من وجيع عذابه وفظيع عقابه وسريع حسابه يوم يقول المرء
من أخيه وأمه وأبيه وصاحبته وبنيه يوم لا ينفع مال ولا بنون إلا من أتى الله بقلب سليم وقف جميع الزاوية المنتسبة بخالص ماله الواقف
المذكور دام بركة في ظاهر قريه زدوي من أعمال إقليم الفرات والأقبال نكاد حسب عن البور والانكسار قريب قلعة فلا ينبل الحرم
مع الحسد والبوس المتصلة بها مع ما يجري معها ويضاف وينسب إليها ويتعلق بها وبعد ويحسب منها من أنواع المضافات
وجعل هذه الزاوية موقوفة على المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات عامة وعلى الواردين والصادرين خاصة وأباح لجميع المسلمين
والمسلمات أن يدخلوا فيها لإقامة الصلوات ورعاية الخلوات والاشتغال بطاعة الطاعات والعبادات والاضطجاع للاستراحة
والاستفادة من كل موضع خص وضعها على ما يليق به كالمستراح لقضاء الحاجة والاستظلال وكالسقاية لشرب الماء ونسكين
العطش والدهاز للهرب فيها وكالضيف للجلوس فيها والتحصن لتنحي الفعال فيها والمشي والتردد ولا يبطلوا دوابهم في الاصطبل
للنبي جنبها ولا يدخلوا الحمام للنبي إمام فصار ذلك وقفا مؤبدا على الوجه المذكور لا يباع ولا يوهب ولا يورث ولا يملك بوجه من الوجوه

بوجه سي الوجه الى ان يوقف الارض وملك عليها وهو خير الوارثين وكذلك وقف الواقف المذكور وسبيل ما ذكر انه لله تعالى
وملكه وبيده وتحت تصرفه وقبضه الى حين صدور هذا الوقف منه بلا مانع ومزاحم وذلك جميع قرية زدوي مع ما يتبعها من المزارع
وينتهي حدودها الى تخوم اراضي حداري والى النهر الكبير والى تخوم اراضي قرية ملك والى تخوم اراضي قرية
صونجسا والى قاقيا والى تخوم اراضي جان الانك والى بيره والى تخوم اراضي مناغري والى قزري والى تخوم اراضي قرية صاروالك
والى قاشقيا والى سوري والى تخوم اراضي قرية قلانبيل وجميع قرى قلانبيل وتكالوزه وينتهي حدودها مع الاتصال والالتصاق
الى تخوم اراضي قرية زدوي المذكورة والى نهر موكه والى تخوم اراضي قرية اسبالو والى كوكه دره وجميع قرى سيدلو
وينتهي حدودها الى تخوم اراضي قرية قلانبيل والى تخوم قرية اراضي بوره بوي والى تخوم قرية اراضي حداري والى كوكه دره وجميع
قرية بوره بوي المتصل حدودها بتخوم اراضي قرية حداري وباوطاغ وبجونتي وبتخوم اراضي سينلو وجميع قرى ملك وينتهي حدودها
الى النهر الكبير والى تخوم اراضي قرية صونجسا والى تخوم اراضي قرية زدوي وجميع قرية باش براقلو مع توابعها وهي تحسبلو
وحلاجلو وقرية الدينلو والاجه كلبا وينتهي حدودها على الاتصال والالتصاق الى تخوم اراضي قرية كوندس والى قرية كلبا والى النهر
الكبير والى تخوم اراضي قرية جابوجق والى تخوم اراضي قرية طاسني وجميع قرى طاسني وينتهي حدودها الى قرى براقلو والى النهر الكبير
والى تخوم اراضي قرية بلاكي وجميع قرى بلاكي وينتهي حدودها الى جبل بغالو والى تخوم اراضي قرية طاغمد والى تخوم اراضي قالي قلعه والى قرية
البجوكه وجميع قرى اوبايا وينتهي حدودها الى تخوم اراضي قرية بسباري والى تخوم اراضي قرية جندر والى تخوم اراضي قرية آقوجق والى
تخوم اراضي قرية ايراكه والى تخوم اراضي قرية افكسال وجميع قرى قرك حصاري وينتهي حدودها الى كوكجق والى تخوم اراضي
قرية افكسال والى تخوم اراضي قرية سرجيلو والى تخوم اراضي جاردكين والى تخوم اراضي قرية نقيبه والى تخوم اراضي قرية باوطاش وجميع
قرى قشلاق علاء الدين وينتهي حدودها الى تخوم اراضي قرية ايراكه والى تخوم اراضي قرية قوري جاي والى تخوم اراضي قرية اوزنجه
والى النهر الكبير وجميع قرى سرخور وينتهي حدودها الى تخوم اراضي قرية بين والى تخوم اراضي قرية اماري والى النهر الكبير والى
والى تخوم اراضي قرية غوصان وجميع قرى غوصان وينتهي حدودها الى تخوم اراضي قرية ايفكيه والى تخوم اراضي قرية سرخور والى تخوم اراضي
قرية اماري وجميع قرى كنوسي وينتهي حدودها الى النهر الكبير والى تخوم اراضي قرية اماري والى تخوم اراضي قرية كيبه والى تخوم
اراضي قرية كوسره والى تخوم اراضي قرية ايانكلي والى تخوم اراضي قرية جوصان وجميع قرى بلادان مع توابعها وينتهي حدودها الى جبل بغالو
والى تخوم اراضي قرية بديانى والى جبل مارين والى النهر الكبير والى تخوم اراضي قرية قالي قلعه والى تخوم اراضي قرية طاريغ والى تخوم اراضي
قرية بيرنوس وجميع قرى باوطاش وينتهي حدودها الى تخوم اراضي قرية قرك حصاري والى تخوم اراضي قرية سركيس
والى تخوم اراضي قرية انانيس وجميع قرى ناحية بينوفا الغزي وقرى ابوك وينتهي حدودها الجميع على الاتصال والالتصاق
الى تخوم اراضي قرية صوفا نابلج والى النهر الكبير والى تخوم اراضي قرية طابلو والى قاقلو وقباد والى آق طاغ والى قزلوج

كلها من اعمال بلخ حميت عن التوان والانكسار بعضها من توابع قلعة بكيشهر وبعضها من توابع قلعة فلانبل وبعضها
من توابع قلعة فرانوش وفق الوجه المذكور جعل لله التوفيق رفقه وسهل الى الخيرات طريقه جميع ما ذكر
وحدد من القرى والمزارع والبقاع مع ما يجري معها ويضاف وينسب اليها ويعد ويحسب منها من الاراضي والبساتين
والحوطات والطواحين والدور والمساكن والبقاع والاماكن والبروج والحصون والقنى والعيون والاشجار
والانهار والاباء والبيادر والقناطر والرياض والحياض والغدران والحياض والمراعي والصحارى والعمران والغران
والتلال والجبال والابنية والاضية ومرودب الاغنام ومحاصن الحمام ومطارح الزبال ومجامع الرجال ومآلف القنود والثيران
وملاعب الصبيان ومنابع النسوان وسائر اللوازم واللواحق والتوابع والمرافق قريبة كانت او بعيدة قديمة او جديدة
وبكل حق داخل فيها وخارج عنها الى تناهي الوجوه كلها باسرها واجمعها على مصالح الزاوية التي مر ذكرها وشرط الواقف
ان ينظر المتولي في كل زمان آناء ساعيه الجميل واستثمار الموقوفات واستغلالها بانواع الاستغلال وتحصيل
منافعها ومنالها ويؤجرها ان شاء باجرة مثلها بلا غبن وخسران وحط ونقصان بل يراعي في الاجارة شرائط الفقه
والمصلحة واذا آجرها يعين زمانا لا على ثلث سنين ولا يقدم في اجارة عقيب اجارة الا بعد مضي مدة الاجارة السابقة
ويبدأ كل سنة من محاصيل في عمارة اصله قدر ما تمس الحاجة اليه فما يبقى منه يصرف في وجوه عمارات الزاوية
المذكورة على ما يرتب اسباب من مائها ويصلح خللها ويلم شعثها ويرتق فتقها ويتداركه فاسدها لكي يكون
في جميع الاحوال معمورة آهلة فما يبقى من ذلك يشترى كل يوم اربعة امناء من اللحم ومنا واحد من الارز وكيلان
من الحنطة صباحا ومساء ويطبخ ويوزع على الصادرين والواردين والجائعين في الزاوية والخادمين والجيران
واذا كثر الواردون بحيث لا يبقى المقدار يزيد في اللحم والارز ويضعفهم على قدر احوالهم ويتصدق منه على السادات
والطلبة وفقراء المسلمين ان شاء واراد على قدر ما يشاء ويريد ويخبز كل يوم مقدار ما يكفي المرتزقة
المزبورين حتى يكون لكل قصعة خبزا قدره يكون مائة وخمسين درهما ويدفع من محاصيلها كل سنة الى رجل يطبخ الاطعمة
عشرة مد حنطة ومنا من القطن الملحوج ودرهما واحدا مسكوكا رائجا كل يوم وقصعتين من الطبيخ وخبزين غداء
وعشاء ويدفع منه كل سنة الى رجل يخبز عشرة مد حنطة ومنا من القطن الملحوج ودرهما واحدا مسكوكا كل يوم
وقصعتين من الطبيخ وخبزين غداء وعشاء ويدفع منه كل سنة الى رجل يحطب بمراكب الزاوية ثمانية مد حنطة
وقصعتين من الطبيخ وخبزين ودرهما واحدا مسكوكا كل يوم ويدفع منه كل سنة الى رجل يفرش البسط ويكنس الزاوية
ويبعث الضيفان والصحن ثمانية مد حنطة وقصعتين من الطبيخ والخبز غداء وعشاء ومنا من القطن الملحوج ويدفع منه
كل سنة الى رجل يعمل السرج سبع مد حنطة وقصعتين من الطبيخ وخبزين غداء وعشاء ويدفع منه كل سنة
الى رجل يوزع الاطعمة الى المرتزقة يقال له النقيب خمسة مد حنطة ومنا واحدا من القطن الملحوج ودرهما واحدا
مسكوكا كل يوم وقصعتين من الطبيخ وخبزين غداء وعشاء ويدفع منه الى رجل يكتب الحاصل والخارج ويضبطها
وينظر الى احوال الاوقاف كل سنة خمسة عشر مدا من الحنطة ودرهمين مسكوكين كل يوم وما يشترى منه السمن

فالحاصل قدر الحاجة للسادة والوادين والاعياد والليالي الشريفة وفرق بيت يرى منه الدهن للسراج كلما احتاج اليه
ويدفع منه كل سنة الى رجل مكلف صالح يستعد لامام الحاضرين ليؤذن في الزاوية الصلوات الخمس ويؤم فيها الحاضرين
ويراعي في امامته ما هو مفروض ومسنون ومستحب كما هو مفهوم ومستفاد من فقيها ان المسلمين انتهى عشرة مدا
من الحنطة ومنوين من القطن الملحوج ودرهمين مسكوكين كل يوم وكذلك يدفع منه كل سنة خمسة امداد حنطة ومنا واحدا
من القطن الملحوج وقصعتين من الطبيخ وخبزين الى خادم صالح صيت عالم بنشر التاذين عارف لمواقيت الصلوات المفروضة
ليؤذن كل يوم وليلة اعلى مقام في الزاوية مواقيت الصلوات الخمس واذا فرغ كل مرة من الاذان ينزل من العلو الى الموضع الذي
يؤم الامام في الحاضرين ويتلفظ بالفاظ الاقامة كما هو معهود لدى المسلمين ويشترى منه ما لا بد منه من الآلات والادوات
المستعملة كالمراجل والقدور والقصاع والسفر والملاعق والكيزان والمكانس والستور ليستعملها ساكنوها واهالها وقت الحاجة
والقوالي والنزالي والبسط والحصائر كلما احتيج اليها لكن بقدر الحاجة ولا يسرف فان فضل شيء من المقدرات للمرتزقة
والخوارج ومن جهة النوابة المشيخة اللتين يأتي ذكرهما يصرفه المتولي الى المحتاجين من اقربائه الواهب ومن عنفائه واولادهم
فان فضل منهم صرف الى فقراء المسلمين مساكينهم وايتامهم وارملهم والى قضاء قروض الغارمين او تتمة على المكاتبين
او غير ذلك من ابواب البر ولا يتعرض شيئا للسنة القابلة ونص الواقف لمن يتولى امر هذه الوقفية الذي اللازم سخانا شا
من حاصل الموقوفات واحل تناوله عليه ليقوم على سبيل الجد ما يقضي ويؤول الى ادا شرط امر التولية وبعي
بالاكراهية فيما يرجع الى اجراء هذه الشرائط والنصوص واضائها وترجيها للشيخ وشرط الواهب انه
متى تخربت الزاوية الموقوف عليها وظهر فيها الانهدام وارتفع من فيها عن الاستحكام يصرف المتولي جميع
حاصل الموقوفات بعد عمارة الاصل في عمارتها واعادتها ثم يجري الوقفية كما مر ذكره وان لم يكن الزاوية
قابلة للعمارة والاعادة ولم يكن اصلاحها تحت الامكان يصرف المتولي كل سنة مال الوقفية هذه كله بعد عمارة المنصوص
به والخمس والربع المنصوصين للمتولي والشيخ في مصالح فقراء المسلمين ومساكينهم الى ان يرث الله الارض ومن
عليها وهو خير الوارثين وقف الواقف المذكور جعل الله تعالى من الفائزين جميع ما شرط وزين على الجهات المذكورة
على النمط المشروح والشروط وقفا صحيحا شرعيا مؤبدا وتصدقا صادرا مسمعيا سرمدا وحبسا جائزا خالدا ثابتا
خرما فصلا جائزا على منهج الشرع حاويا بمقتضى الاصل والفرع خاليا عن المزاحم والقوادح لا يباع ولا يوهب ولا
يرهن ولا يورث ولا يهلك ولا يتلف ولا يملك ولا يحلف بوجه من الوجوه وسبب من الاسباب بل يجري على
اصوله المؤبدة ويقام على الشروط المؤكدة لا ينقضي مرور الايام ولا ينقضه كر دور الشهور كما مضى زمان جدوده
ومهما مضى او ان الله الى ان يرث الله الارض ومن عليها وهو خير الوارثين لا يحل لكل من يؤمن بالله واليوم الحساب
وانقطاع الاسباب من الملوك والارباب والحواشي والاحزاب والاصول والنواب والقواصي والاذناب والقضاة

ان يسلبها المذكورة وتبدلها

والاصحاب وسائر من يندرج تحت ذوي العقول والالباب تغيير هذه الخيرات عن سبلها المذكورة وتبديلها
عن وجوهها المشروحة فمن يتوضها بما يؤدي الى وهو قواعدها ويسعى بما يؤول الى انقطاع فوائدها ولو بشرط
كلمة فعليه لعنة الله ولعنة اللاعنين من الملائكة والناس واجمعين لا يقبل الله تعالى منه صرفا ولا عدلا ولا فرضا ولا نفلا
وارباب هذه الصدقة واهلوها خصماؤه بين يدي الحاكم العدل يوم لا ينفع الظالمين معذرتهم ولهم سوء الدار يوم
تبدل الارض غير الارض والسموات وبرزوا لله الواحد القهار وجعل الواقف جزاه الله تعالى خير الجزاء تولية هذه الخ
هذه الخيرات كلها ومشيختها واجراء الشرائط والنصوص الصادرة عنه فيها وصرف محاصيل ما ذكر الى مصارفها وايصال
كل حق الى مستحقها لنفسه ما دام في زمرة الاحياء واذا اسقاه الاجل كاس المنية وتوجه الى رب البرية يكون توليه جميع ذلك
والقيام بامضاء شرائطه ومشيخته للارشد فالارشد والاكفى فالاكفى من اولاده واولاد اولاد اولاده نسلا
بعد نسل وبطنا بعد بطن عقبا بعد عقب من ذكورهم فاذا انقرضوا فلاناثهم كذلك فاذا انقرض نسله وتبين قطع التو
قطع التوالد من ذريته فتوليته كله ذلك ومشيخته لعتقائه ولاولادهم على النسق المشروح فاذا انقرضوا فلمن يتولى
يتولى القضاء في المدينة المذكورة ويتقلد فصل الحكومات وقطع الخصومات الواقعة بين اهاليها ليجري هذه
هذه الخيرات على شرائطها الموسومة فان خلت هذه المدينة منه فللفقراء والمساكين وقد جرى في صحة ما في هذا
الكتاب وفساده نزاع وتداع بين متخاصمين حضرة حاكم من حكام اهل الاسلام نافذ القضايا والاحكام فادى اجتهاده
ومذهبه واعتقاده الى صحة جميع ذلك ولزومه فحكم بسؤال توجه اليه بصحة ذلك كله ولزومه واخرج هذه الوقفية
من حيز الاختلاف والخلاف وارسلها وقفا مؤبدا ونفذها وامضاها وقضى لمقتضاها والزم الواقف موجب
اعترافي بذلك واثبت الوقفية في باب الاوقاف حتى صارت من القضايا المشهودة واشهد الواقف بجميع ما حكي
عنه واضيف وعزي اليه في هذا الكتاب من فاتحته الى خاتمته اشهادا معولا عليه شرعا وكفى بالله تعالى شهيدا
وحسيبا وجاريا على العبادة ومثيبا ثم ارواح الانبياء والاولياء ثم الملائكة اجمعين ثم الشهود المذكورين
في ذيل الكتاب والحمد لله اولا واخرا وحسبنا الله ونعم المعين والصلوة على النبي سرا وجهرا وقد
وقع التحرير والاشهاد في منتصف الشهر المبارك رمضان المنتظم في سلك شهور سنة خمس وخمسين وستمائة

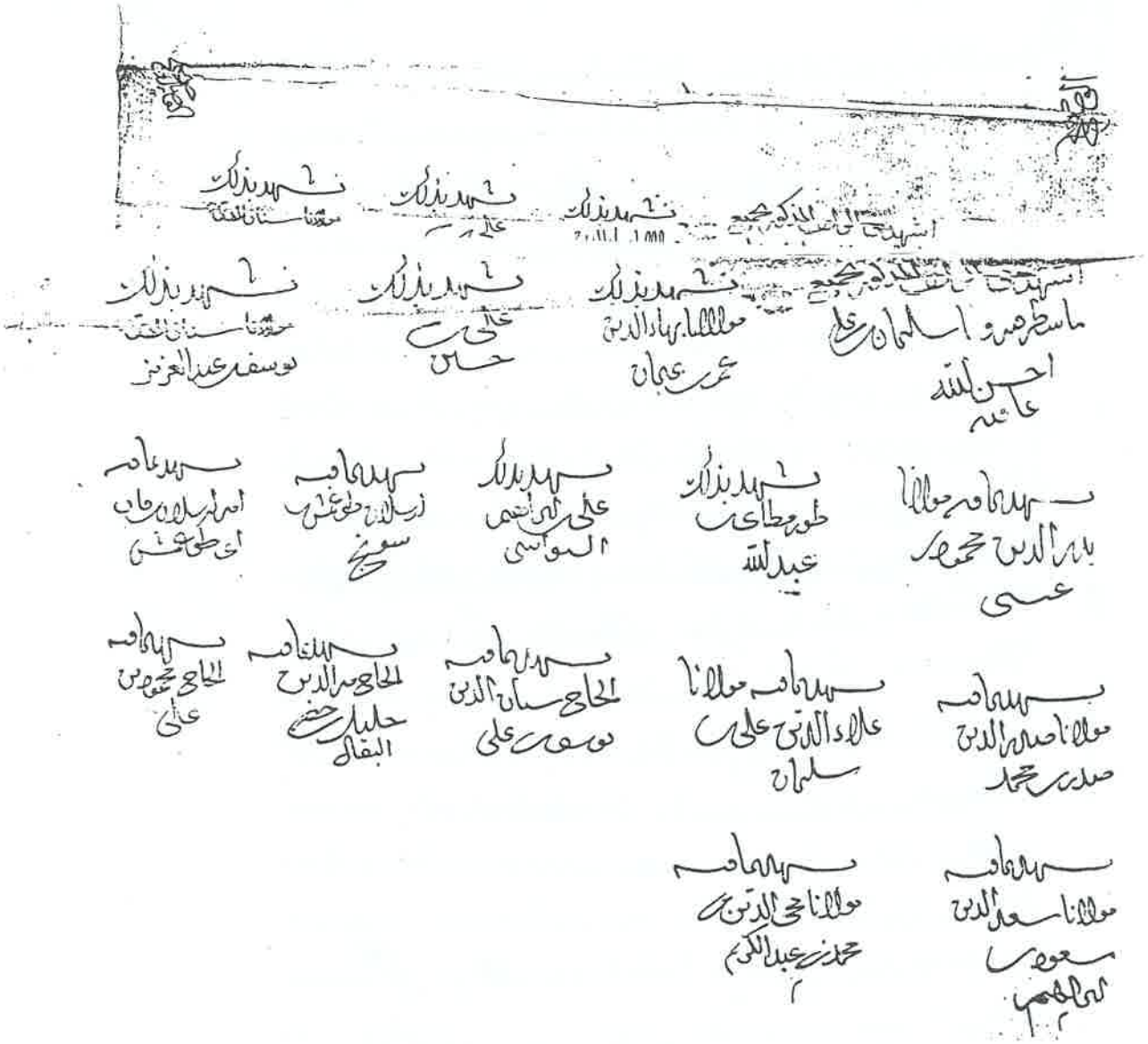

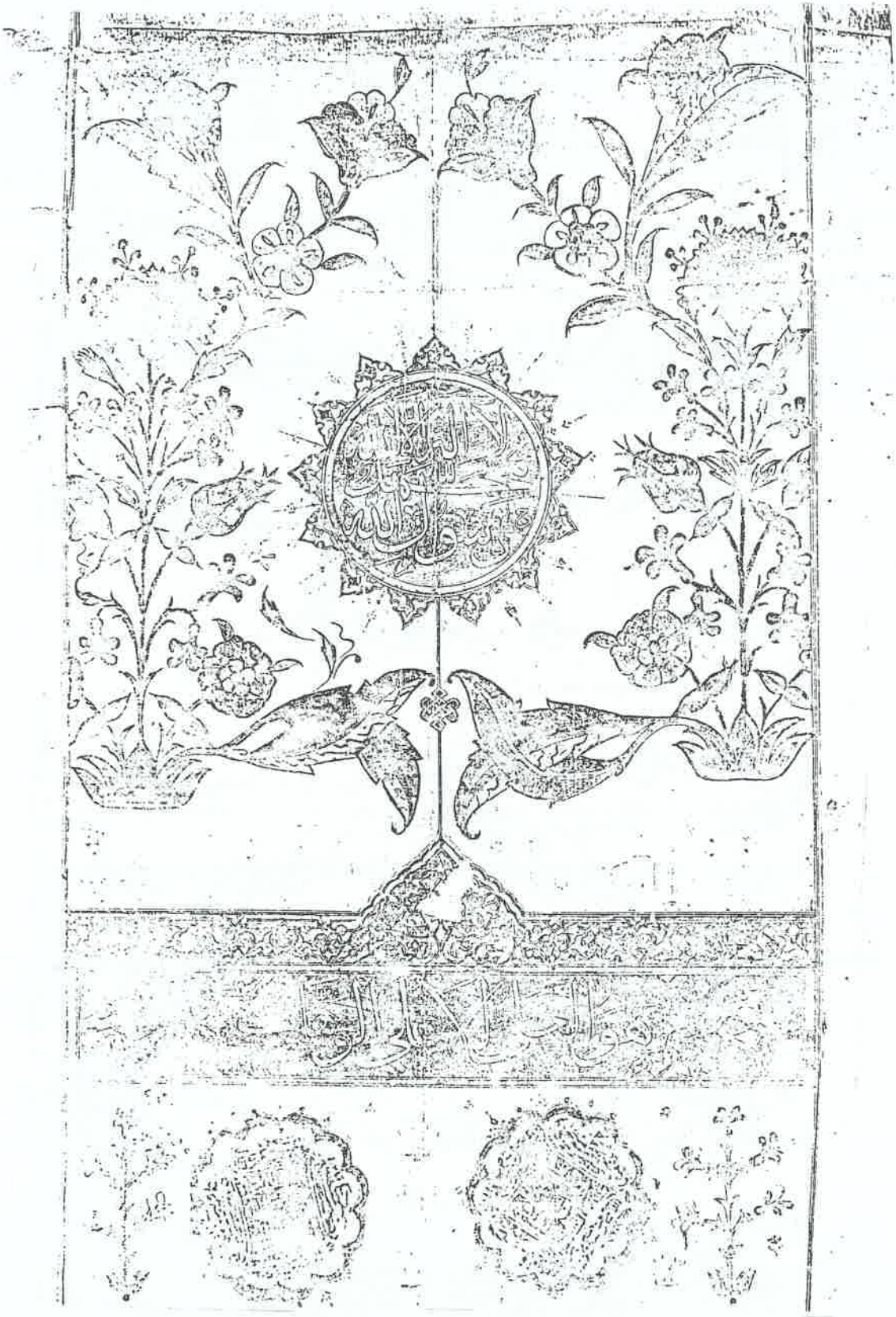

Seyyid Nureddin Alparslan Er-Rufâi oğlu Seyyid Fettah silsilenâmesi

ذرية بعضها من بعض وقال النبي عليه السلام
اربعة انا لهم شفيع يوم القيمة المكرم لذريتي
والقاضي لهم حاجاتهم والساعي لهم في امورهم عند
ما اضطروا اليه والمحب لهم بقلبه ولسانه وقال عليه
السلام اولياؤنا الصالحون لله والطالحون
بسم الله الرحمن الرحيم

ذكر اجتبا العالي بآيات الذين صنوا الله على الخير الجزاء
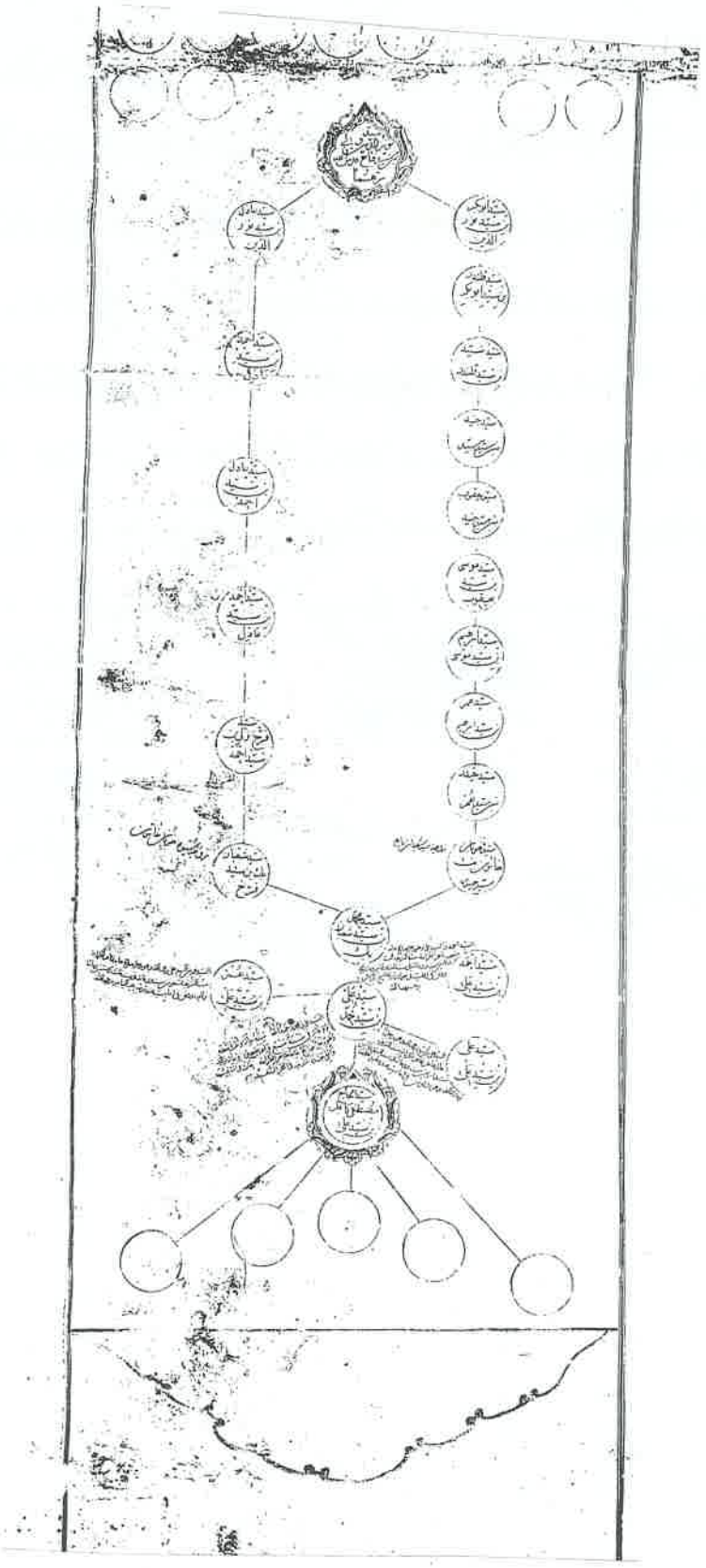
الحمد لله الذي جعل شرف الانساب واسطة عقد المكارم تبجحا وفخرا ونصب اعلام الكرم في ميادين المناقب عزا وتمرا وصير قبايل السادات
سادات القبايل نصرا على العالمين وصفا وذكرا وهو الذي خلق من الماء بشرا فجعله نسبا وصهرا فبحار من مكرمة بني آدم بازاء المعالي
والفضايل منهم آل ابرهيم الخليل وشرفهم بحلايل الخصايل ومحاسن الشمايل عرف لهم الانساب الاعالي في الانام واعزهم بحزم الحزم
والعزم كما قال عز من قايل يا ايها الناس انا خلقناكم من ذكر وانثى وجعلناكم شعوبا وقبايل لتعارفوا ان اكرمكم عند الله
اتقيكم والصلوة والسلام على المجتبى المختار من قبيلة مضر من نسل نبي عدنان الذي واصوبهم استخرج من كنانة كنانة بفضل الملك المنان القسي
القرشي والصفي المشاشي محمد بن عبد الله بن عبد المطلب المبعوث باشرف الاديان وعلى آله الطيبين وصحبه الطاهرين واحفاده المخصوصين
ببشارة كل حسب ونسب ينقطع الا حسبي ونسبي في آخر الزمان اما بعد بر خاطر خطير اصحاب دين ودولت وضمير منير ارباب ملك وملت مخفي
جلالهم وابد ميامن قبولهم مخفي نيست كه سعادت ايشان بخاندان نبوت ورسالت وكرامت انتما ودودمان عصمت وطاهرت كه نص قاطع
مثال اهل بيتي كمثل سفينة نوح من ركب بها ومن تخلف عنها غرق وبيرهان قاطع اني تارك فيكم الثقلين كتاب الله وعترتي وسيلة نجات
واسطة حصول درجات ووصول جنات عند اجل مراتب واكمل مفاخر تواند بود اليكم تكريما اما قيل جاءكم الرسول
ومن صاحب دولت كه بدين سلسلة طيبه كه اثار شجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها في السماء از صفات اجمال او رياست وصدر
دين نيز دايرة طاهر كه انوار تهدي الله بنوره من يشاء بر جبين اوصاف وظاهر هويداست داخل باشد مراتبة زيادت از حسبة
وبيان وعدالتي وتاخر وقاصر ايد وچون در مدح اين فرقة طاهر كه خلعت مكرمت ايشان بطراز اعز از قال الله اكرمكم عند الله اتقاكم
في القرآن مطرز ومحلى است ودر وصف اين زمره باهره كه مرآت صفات ايشان بصيقل فضايل انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت
ويطهركم تطهيرا منور ومجلى عقل عقله كشاكرت تاج شاطي وادي حقايق عبارت از دست بيقصور وتفسير محرف لغت ذكر
قال بيان كه تاج عقود بحور دقايق اشارت بدوست از غير عجز وتحير محرف فاذكرني اذكركم در نشر ثناي لا احصي ثناء وتمهيد اساس
عزيز لا اذكر الا غايت الي بتقديم رسانده مصرع ما خود كي تنم تا ثناي تو دهم زبر وبدر من قال يحوم الطايرة البكاء ولا مطاع عنوان لما ارشد